

**HUILUKOULUJEN SISÄLLÖLLISIÄ EROJA JA YHTÄLÄISYYKSIÄ.
Kolmen Suomessa käytetyimmän alkeishuilukoulun sisältöanalyttistä vertailua.**

Pro gradu-tutkielma
Jyväskylän yliopisto
Musiikkitieteen laitos
kevät 2000

Pirkemari Saastamoinen

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta HUMANISTINEN	Laitos Musiikkitieteen laitos
Tekijä Pirkemari Saastamoinen	
Työn nimi Huilukoulujen sisällöllisiä eroja ja yhtäläisyyksiä. Kolmen Suomessa käytetyimmän alkeishuilukoulun sisältöanalyttistä vertailua.	
Oppiaine Musiikkitiede	Työn laji Pro gradu-tutkielma
Aika kevät 2000	Sivumäärä 45
Tiivistelmä - Abstract <p>Tutkimukseni tarkoituksena on tehdä sisältöanalyysi kolmesta Suomessa yleisimmin käytetystä alkeishuilukoulusta. Valitsin huilukoulut työhöni kyselyn perusteella, jonka tein huilunsoitonopettajien keskuudessa. Kyselyn perusteella käytetyimmät huilukoulut ovat Agnestig-<i>Asplundin Vi spelar flöjt</i>, Bajomin <i>Soitamme huilua</i> ja Pietiläisen <i>Marin huilukoulu</i>.</p> <p>Tein huilukouluista sekä kvalitatiivisen että kvantitatiivisen analyysin muunnellen Sini Louhivuoren (1998) tutkimuksen sisällönanalyysiä. Jaoin käsiteltävät aiheet sisältöluokiksi huilunsoiton perusasioihin liittyviin aiheisiin, musiikin teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksista sekä huilunsoiton peruskurssi 1/3 vaatimuksista johdettuihin asioihin. Vertailin huilukoulujen ominaisuuksia toisiinsa.</p> <p>Vaikka huilukoulut ovat hyvin samantyyppisiä, niistä löytyy kuitenkin eroja. Huilukoulut esittävät huilunsoiton aloittamiseen liittyvät perusasiat hyvin eri tavoin. Musiikin teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimukset huilukoulut kattavat melko hyvin. Sen sijaan huilunsoiton peruskurssi 1/3 vaatimuksia huilukoulut eivät pysty täyttämään.</p>	
Asiasanat huilukoulu, huilupedagogiikka, soitonopetus	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopiston musiikkitieteen laitos	
Muita tietoja	

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	1
1.1. Lähtökohta	1
1.2. Aikaisemmat tutkimukset	2
1.3. Tutkimustehtävä	3
2. TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN	4
2.1. Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen sisällönanalyysi	4
2.2. Sisältöluokituksen perusteet	5
2.2.1. Musiikin teorian ja säveltapailun peruskurssi 1/3 tutkintovaatimukset	5
2.2.2. Huilunsoiton peruskurssi 1/3 tutkintovaatimukset	6
2.3. Tutkimusongelmat	7
2.4. Sisältöluokat	10
3. KYSELY JA SEN TULOKSET	11
3.1. Kysely ja sen suorittaminen	11
3.2. Yleiskuvaus kolmesta suosituimmasta huilukoulusta	13
4. SISÄLLÖNANALYYSIN TULOKSET	16
4.1. Huilunsoiton aloittaminen	16
4.1.1. Huilun kokoaminen ja huolto sekä sormitukset	16
4.1.2. Huilunsoittoasento	17
4.1.3. Ansatsi ja äänenmuodostaminen	18
4.1.4. Hengitys	18
4.1.5. Harjoittelu	19

4.2. Huilukoulut suhteutettuina musiikin teorian ja säveltapailun peruskurssi 1/3 vaatimukseen	19
4.2.1. Nuottien ja taukojen aika-arvot	19
4.2.2. Nuottien nimet	20
4.2.3. Tahtilajien käyttö	21
4.2.4. Sävellajien käyttö	22
4.2.5. Muita musiikin teoriaan liittyviä asioita	24
4.3. Huilukoulut suhteutettuina huilunsoiton peruskurssi 1/3 vaatimukseen	24
4.3.1. Ääniala	24
4.3.2. Asteikot	25
4.3.3. Kielitys ja artikulaatio	26
4.3.4. Intonaatio	26
4.3.5. Esittäminen ja tulkinta	27
4.3.6. Ohjelmisto	27
5. ARVIOINTI	32
5.1. Huilunsoiton aloittamiseen liittyvät kysymykset	32
5.2. Huilukoulujen vastaavuus teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimukseen nähden	34
5.3. Huilukoulujen vastaavuus huilunsoiton 1/3 vaatimukseen nähden	35
5.4. Huilukoulujen käytöstä ja tarkoituksesta	39
5.5. Jatkotutkimus ja sen tarve	40
LÄHTEET	42
LIITTEET	44

1. JOHDANTO

1.1. Lähtökohta

Käytännön huilunsoitonopetustyössä olen törmännyt monta kertaa samaan ongelmaan. Kuinka valita oppilaalle monipuolinen ja kattava huilukoulu? Löytyykö huilukoulua, jossa tasapuolisesti käsiteltäisiin sekä huilunsoiton teknisiä että tulkinnallisia puolia ja jossa tarkastellaan myös huilunsoittoasentoa ja äänenmuodostusta sekä muita huilunsoiton perusasioita, jotka täytyy käsitellä heti huilunsoittoa aloittaessa.

Huilukoululla tarkoitan tässä vihkoa, jossa kerrotaan havainnollisesti kaikki huilunsoiton perusasiat. Huilukoulussa käydään läpi systemaattisesti kaikki huilunsoiton aloitukseen liittyvät asiat. Myös musiikin teorian alkeita käydään läpi. Huilukoulun tarkoitus on opettaa alkeet niin hyvin, että on valmis siirtymään etydeihin ja kappaleisiin.

Huilunsoittoa aloittava aloittaa opiskelun aika usein juuri huilukoulusta. Siksi onkin tärkeää tietää, millaisia huilukoulut ovat. Huilukoulun täytyy antaa hyvät tiedot huilunsoiton perusasioista, kuten huilun käsittelystä, sormituksista, hengityksestä ja äänen tuottamisesta. Sen täytyy perehdyttää aloittelija myös musiikin teorian alkeisiin, sillä aika usein aloittelijat eivät tiedä siitä mitään. Huilukoulun täytyy sisältää monipuolista ohjelmistoa; tekniikka- ja sormiharjoituksia, harjoituksia, jotka keskittyvät musiikilliseen ilmaisuun, yhteissoittoa. Myös huilukoulun ulkoasun olisi oltava mahdollisimman selkeä ja sen täytyisi tukea käsiteltäviä asioita. Nuorille aloittelijoille myös kuvitus on tärkeää.

Lukemattomia huilukouluja on saatavilla (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n huilunsoiton peruskurssi 1/3 vaatimuksissa löytyy 15 huilukoulua), mutta yksikään ei yksinään näytä tarjoavan oppilaalle huilunsoiton kannalta monipuolisia ja hyödyllisiä harjoituksia. Kukin huilukoulu näyttää keskittyvän johonkin tiettyyn osa-alueeseen, käyvän asioita eri järjestyksessä, etenevän hitaasti tai jopa unohtavan joitain keskeisiä asioita. Monesti on siis turvaututtava moneen eri huilukouluun tai etydivihkoon, tai tehtävä omia harjoituksia. Toki huilunsoitonopettajallakin on vastuu opettaa tietyt perusasiat. Esim. äänenmuodostusta on mahdoton oppia pelkästään huilukoulusta.

1.2. Aikaisemmat tutkimukset

Soittimien kouluja on tutkittu paljon. Yleensä tutkimuksissa on vertailtu muutamia kouluja toisiinsa. Pianokouluista löytyy useita tutkimuksia (esim. Manninen 1991, Mäkinen 1994, Källman 1990, Kukkonen 1994, Jääskeläinen 1990). Tutkimuksia löytyy myös urkukouluista (Eho 1987) ja harmonikkakoulusta (Kuusisto 1997).

Jousisoitinten kouluista löytyy myös tutkimuksia. Marja Korpela (1987) on verrannut kuutta alkeisviulukoulua. Jukka Rintamäki (1987) on tarkastellut Leopold Mozartin viulukoulua ja Markku Jokinen (1989) neuvostoliittolaista viulukoulua. Myös muiden jousisoittimien, kuten alttoviulun ja kontrabasson kouluista löytyy tutkimuksia (Sorjonen 1991 ja Lagercrantz 1991).

Sini Louhivuori (1998) on tutkinut eri vuosisatojen viulukouluja musiikkiesteettisestä näkökulmasta. Hän on tutkinut viulunsoiton ja viulunsoitonopetuksen muuttumista 1750-luvulta 1970-luvulle. Louhivuori vertailee tutkimuksessaan vuosien 1750-1970 keskeisiä viulukouluja keskenään. Hänen mukaansa viulupedagogiikan painotukset ovat muuttuneet tyylikausien vaihtumisen ja musiikkimaun muuttumisen mukana, eikä viulupedagogiikka ole ollut yhteiskunnasta erillään oleva ilmiö. Tutkimuksessa on musiikkiesteettinen näkökulma eli musiikkimaku ja yleinen musiikillinen ajattelu toimii viitekehystenä tutkimukselle.

Puhallinsoitinten pedagogiaa ja erityisesti kouluja on tutkittu. Trumpetista (Ollila 1997), oboesta (Teirilä 1998) ja käyrätorvesta (Aitta 1997) löytyy tutkimuksia, mutta ne eivät ole keskittyneet alkeiskouluihin tai alkeiskouluja vastaavuuksiin ei ole tarkasteltu tutkintovaatimuksiin nähden. Hannu Korkalainen (1991) sen sijaan on tutkinut kurssitutkintovaatimuksissa olevia käyrätorvikouluja.

Huilukouluista on jonkin verran aikaisempia tutkimuksia. Niitä on tutkittu joko yksittäisinä teoksina tai sitten vertailtu muutamia huilukouluja toisiinsa. Eva Halme (1986) on lopputyössään tutkinut Emil Prillin huilukoulun käyttöä. Halmeen tarkoituksena on ollut tuoda esille Prillin antamia ohjeita ja arvioida koulua yleensä asetettujen vaatimusten pohjalta (Halme 1986, 2). Näillä vaatimuksilla Halme tarkoittaa oppimateriaalille tarkoitettuja arviointikriteerejä, joiden mukaan oppimateriaalia arvioidaan oppiaineksen, esitystavan, työmenetelmien ja käytännöllisyyden mukaan (Halme 1986, 3). Prillin huilukoulu jakaantuu kolmeen osaan, joista ensimmäinen käsittelee teoriaa, toinen huilunsoiton perusasioita, kuten soittoasentoa, ansatsia ja äänen tuottamista, kielitystä, hengitystä, tulkintaa ja harjoittelua ja kolmas osa varsinaiset harjoitukset. Halme on analysoinut edel-

listen arviointikriteerien mukaan kutakin osiota. Lopuksi hän on antanut muutamia esimerkkejä siitä, miten harjoituksia voi muokata tarpeen mukaan mm. kaarituksin ja erilaisin rytmein. Huilukouluja ja -oppaita ovat tutkineet myös Sirpa Piironen (1988) ja Satu Huuki (1993). Näiden lisäksi ainakin suzuki-huilukouluja on tutkittu (Lindholm 1991).

Huilupedagogista kirjallisuutta on tutkittu myös keskittymällä mm. hengitystekniikkaan (Nikander-Pöllänen 1991). Huilukoulujen sisältöjä vertailevia tutkimuksia en ole löytänyt kuin yhden. Johanna Blomqvist (1993) on analysoinut ruotsalaisia huilukouluja toisiinsa. Hän on verrannut toisiinsa neljää huilukoulua, jotka kaikki on Suomen musiikkioppilaitosten kurssitutkintovaatimuksissa. Hän tarkastelee huilukouluja Juha-Pekka Aukian antamien hyvän pianokoulun kriteerien mukaan. Niihin kuuluu mm. se, onko huilukoulu lapsen elämysmaailman tasoinen ja että täyttääkö se lapselle sopivat oppimisedellytykset. Blomqvist käsittelee huilukouluja siis musiikkipedagogisesta näkökulmasta. Huilukoulua ei ole kuitenkaan vertailtu kurssitutkintovaatimuksiin nähden.

1.3. Tutkimustehtävä

Työssäni aion tarkastella alkeishuilukoulujen sisältöjä huilunsoiton ja musiikin teorian peruskurssi 1/3 tutkintovaatimuksiin nähden. Samalla tutkin, miten huilukoulut ovat käyneet läpi huilunsoiton perusasiat kuten äänen muodostamisen, hengityksen, huilunsoittoasennon. Yritän saada monipuolista tietoa huilukouluista; millaiseen käyttöön ne on tarkoitettu ja miten niitä tulisi käyttää.

Huilukouluja ei ole vielä tutkittu kurssitutkintovaatimuksiin nähden, vaikka huilukouluista onkin paljon tutkimuksia. Useat tutkimukset ovat vertaileet kouluja toisiinsa tai niissä on toisenlainen näkökulma. Muiden instrumenttien kouluista on samantyyppisiä tutkimuksia ja tutkielmia, mutta mikään niistäkään ei ole peilannut kouluja kurssitutkintovaatimuksiin nähden. Kurssitutkintovaatimukset antavat hyvän vertailupohjan tarkastella huilukouluja, koska niissä on ne asiat, joita huilunsoittoa aloittaessa tarvitaan.

Vaikka mikään huilukouluista ei ole tarkoitettu varsinaisesti edeltämään huilunsoiton tai teorian 1/3 peruskurssitutkintoja, haluan tietää, mitkä huilukouluista antavat parhaat eväät valmistautumaan näihin tutkintoihin.

2. TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN

2.1. Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen sisällönanalyysi

Tutkimusmenetelmänä käytän kvantitatiivista ja kvalitatiivista sisällönanalyysiä. Kvantitatiivisessa sisällönanalyysissä sisältöä kuvaillaan tilastollisesti, kun taas kvalitatiivisessa sisällönanalyysissä sisältöä kuvaillaan sanallisesti (Pietilä 1973, 31). Kvantitatiivista sisällönanalyysiä varten muodostan huilukouluista sisältöluokkia. Sisältö on näin helpommin luokiteltavissa (Pietilä 1973, 32). Kvalitatiivista sisällönanalyysiä varten kuvailen huilukouluja. Vaikka kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen sisällönanalyysi nähdään usein kilpailevina menetelminä (Mäkelä 1990, 42), työssäni ne tukevat toisiaan. Kvantitatiivinen sisällönanalyysi tukee ja selventää kvalitatiivista sisällönanalyysiä.

Työni tutkimusmenetelmän pohjalla käytän Sini Louhivuoren tutkimusta (1998). Siinä hän oli tutkinut viulunsoiton oppaita kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen sisällönanalyysin avulla. Louhivuori oli laatinut kvantitatiivista analyysiä varten luokitusjärjestelmän eli hän oli poiminut teoksien sisällysluetteloista aiheet eli luokitukset, joita kaikissa teoksissa on käsitelty. Nämä aiheet ovat keskeisiä peruskysymyksiä viulunsoitossa. Lisäksi hän on ottanut mukaan aiheita, joita on käsitelty vain muutamissa viulukouluissa mutta jotka ovat olleet Louhivuoren mielestä tärkeitä aiheita viulunsoiton kannalta. Pääluokat ovat 1 Soittoasento, 2 Oikean käden tekniikka, 3 Vasemman käden tekniikka, 4 Musiikillinen ilmaisu ja tyyli, 5 Opettaminen, harjoittelu, esiintyminen, 6 Muuta viulunsoitosta. Pääluokkien lisäksi on monia alaluokkia.

Suurin osa viulukouluista on sellaisia, joiden sivujen kokonaismäärästä suurin osa on soitto-ohjelmistoa. Louhivuori on ottanut ohjelmistoon kuuluviksi ainoastaan etydit, tekniikkaharjoitukset ja yksi- tai useampijäseniset harjoitukset. Hän ei ole ottanut lyhyitä nuottiesimerkkejä lainkaan mukaan. Itse olen tarkastellut kaikkia nuottiesimerkkejä, myös lyhyitä muutaman sävelen kappaleita. Louhivuori on laskenut viulukouluista eri aiheiden sivumäärät saadakseen selville, kuinka paljon kukin viulukoulu käsittelee edellä mainittuihin luokkiin sisältyviä kysymyksiä. Sen jälkeen hän oli laskenut prosentuaalisesti, kuinka paljon kutakin aihetta eri teoksissa käsitellään suhteuttaen teosten sivumäärät toisiinsa. Tämän jälkeen hän on vertaillut, kuinka paljon kutakin luokkaa käsitellään ja painotetaan kussakin viulukoulussa. Kvantitatiivisen analyysin avulla Louhivuori on voinut tarkastella viulukoulujen yleisiä kehityssuuntia ja painopisteiden muuttumista.

Kvalitatiivinen analyysi sisältää viulukoulujen sisällön kuvauksen. Se antaa yksityiskohtaisemman kuvauksen viulukouluista ja käsittelee myös aiheita, jotka ovat ehkä jääneet pois kvantitatiivisesta analyysistä. Tämän jälkeen Louhivuori vertailee eri viulukouluista saamiensa tuloksia. Niistä käy ilmi viulopedagogiikan painopistealueiden muuttuminen 1700-luvulta 1900-luvulle.

Olen tehnyt Louhivuoren tutkimusmenetelmästä oman sovelluksen. Aion tutkia huilukouluja luokitellen eri asioita. Olen jakanut huilukoulujen sisällöt huilunsoiton perusasioihin liittyviin aiheisiin, musiikin teorian ja säveltapailun 1/3 peruskurssitutkinnon vaatimuksista johdettuihin asioihin ja huilunsoiton 1/3 peruskurssitutkinnossa esitetyistä vaatimuksista johdettuihin kysymyksiin. Huilunsoiton perusasioihin liittyviä aiheita ovat huilun kokoaminen ja huolto, sormitukset, huilunsoittoasento, ansatsi, äänen muodostaminen, hengitys ja harjoittelu. Musiikin teorian ja säveltapailun 1/3 peruskurssitutkintovaatimuksissa johdettuihin asioihin kuuluvat nuottien ja taukojen aika-arvot, nuottien nimet, oktaavialat, ylennys-, alennus- ja palautusmerkkien käyttö, tahtilajien käyttö, sävellajien käyttö ja muut musiikin teoriaan liittyvät asiat kuten intervallit. Huilunsoiton 1/3 peruskurssitutkintovaatimuksista johdettuihin asioihin kuuluu ääniala, asteikot, kielitys ja artikulaatio, intonaatio, esittäminen ja tulkinta sekä ohjelmisto. Otan vertailukohdaksi Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n musiikin teorian ja säveltapailun peruskurssi 1/3 tutkintovaatimukset vuodelta 1982 ja huilunsoiton peruskurssi 1/3 tutkintovaatimukset vuodelta 1991.

Aion laskea prosentuaalisesti ensin harjoitustyyppien lukumäärän, ja sitten esim. harjoituksissa käytettyjen sävellajien tai tahtilajien määrän. Kaikkia sisältöluokkia ei kuitenkaan voi laskea, vaan esim. huilun kokoamisesta ja ansatsista kerrotut asiat käsittelen kvalitatiivisesti eli kuvailen kunkin huilukoulun tavan paneutua näihin aiheisiin. Lopuksi vertailen kouluja toisiinsa ja teen päätelmiä niiden vastaavuudesta kurssitutkintoihin nähden.

2.2. Sisältöluokituksen perusteet

2.2.1. Musiikin teorian ja säveltapailun peruskurssi 1/3 tutkintovaatimukset

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n musiikkikoulun ja musiikkiopiston yleisten oppiaineiden kurssitutkintovaatimusten mukaan musiikin ja säveltapailun peruskurssi 1/3 :ssa oppisisältönä pitää hallita g-avain ja f-avain. Sävelet ja oktaavialat pitää osata tunnistaa ja kirjoittaa g- ja f-avaimella

alueella pieni c-kolmiviivainen c. Pitää osata myös korotus-, alennus- ja palautusmerkkien käyttäminen. Aika-arvoista on hallittava koko-, puoli-, neljäsosa- ja kahdeksasosanuotit ja -taut sekä pisteelliset puoli- ja neljäsosanuotit ja -taut. Rytmistä pitää hallita 2/4, 3/4 ja 4/4 tahtilajit. Sävellajeista ja asteikoista pitää osata duurien ja mollien etumerkintä g-avaimella kahteen korotus- ja alennusmerkkiin asti. Samoin pitää osata rakentaa ja tunnistaa edellisten sävellajien duuri- ja luonnolliset molliasteikot. Intervalleista täytyy tunnistaa ja rakentaa intervallit priimistä oktaaviin ilman laatua. Harmoniasta pitää tutustua duuri- ja mollikolmisointuihin. Musiikin muodoista täytyy hallita säe lähinnä sen kautta, missä hengitetään. Termejä ja musiikkisanastoa on hallittava tietty määrä. (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1982. Musiikkikoulun ja musiikkiopiston yleisten oppiaineiden kurssitutkintovaatimukset.)

Säveltäjäpailusta on osattava melodia- ja rytmipailua sekä melodia- ja rytmisanelua musiikin teoria 1/3 oppisisällön mukaisesti. (Rytmisanelussa annetaan tahtilaji. Melodiasanelussa annetaan sävellaji, tahtilaji ja alkusävel sekä sävellajin murrettu peruskolmisointu.) Pitää osata laulaa ja tunnistaa duuri- ja mollikolmisointu. (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1982. Musiikkikoulun ja musiikkiopiston yleisten oppiaineiden kurssitutkintovaatimukset.)

2.2.2. Huilunsoiton peruskurssi 1/3 tutkintovaatimukset

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n huilunsoiton peruskurssi 1/3 tutkintovaatimusten mukaan 1/3 peruskurssia suorittaessa on hallittava äänialue d1-g3. Vaadittavat asteikot kolmisointuineen ovat C-duuri, a-molli, F-duuri, d-molli, B-duuri, g-molli, G-duuri, e-molli, D-duuri ja h-molli. Molleissa on käytettävä sekä harmonista että melodista mollia. Asteikkojen laajuus on yksi oktaavi. Asteikkoja on syytä harjoitella eri artikulaatiotapoja käyttäen tempossa M.M. $\text{♩} = 120$. (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1991. Huilunsoiton peruskurssien tutkintovaatimukset.)

Tutkinto-ohjelmassa on soitettava asteikkojen lisäksi kaksi etydiä ja kaksi kappaletta, jotka ovat vaikeusasteeltaan vähintään Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n huilunsoiton ohjelmistoluettelon mukaisia. Kappaleiden pitäisi olla eri tyyliisiä ja eri aikakausilta. Tutkintoon kuuluu myös helppo prima vista. Kurssitutkinnon suorittamisen ehtona on se, että oppilas on harjoitellut vähintään kolminkertaisen määrän ohjelmistoa kurssitutkinnon ohjelmaan verrattuna. (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1991. Huilunsoiton peruskurssien tutkintovaatimukset.)

2.3. Tutkimusongelmat

Huilun kokoamisessa ja huollossa olisi hyvä käydä ilmi, kuinka huilua käsitellään. Huilua koottaessa täytyy varoa huilun läppiä ja huilun osat täytyy laittaa yhteen pyörittäen, ei työntäen. Soittamisen jälkeen huilu on aina puhdistettava. Huilua pitäisi käsitellä varovasti. Aloittelijalle pitäisi myös kertoa tarkasti, miten kukin huilun osa sijoittuu.

Samoin oikeanlaisen huilunsoittoasennon opetteleminen heti alussa on hyödyllistä, koska myöhemmin väärää ja soittoon huonolla tavalla vaikuttavaa asentoa on vaikea korjata. Hyvässä huilunsoittoasennossa on pieni haara-asento, paino kummallakin jalalla ja polvet hieman koukussa. Hartiat ovat alhaalla ja ryhti on suora. Kädet nostetaan ylös siten, että huilu on vaakatasossa. Huilun läppäimistön täytyy olla ylöspäin, ei kallistuneena taakse- tai eteenpäin. Huilun tukipisteet ovat vasemman käden etusormi, leukakuoppa ja oikean käden pikkusormi ja peukalo. Käsien, suun seudun ja koko olemuksen täytyy olla mahdollisimman rento, jotta soittaja välttyy lihasjännityksiltä. (Lindholm 1985, 42).

Huilun sormitukset on helpointa näyttää yksinkertaistetulla kuvalla huilusta, jossa läpät, jotka ovat mustattu, täytyy painaa alas. Ainakin nuoren aloittelevan huilistin on helpompi omaksua sormitukset mahdollisimman paljon oikeaa huilua muistuttavasta otekaaviosta. Sopivimmat aloitusäänet ovat g1-a1-h1 (Lindholm 1985, 56), koska ne ovat sormitusten ja äänenmuodostuksen kannalta helpoimmat äänet aloittaa.

Ansatsi ja äänenmuodostus on huilunsoitossa erittäin tärkeä asia, ja sitä joutuu opiskelemaan koko ajan. Oikeiden neuvojen antaminen heti alussa antaa hyvän lähtökohdan äänen kehittämiseksi. Jos alusta alkaen oppii soittamaan ”väärin”, on vaikea muuttaa tätä tapaa. Myöhemmin asian opetteleminen uudestaan vaatii paljon aikaa. Selvitän, miten huilukoulut käsittelevät ansatsia ja äänenmuodostamista. Äänen muodostaminen alkaa huulten asettelusta eli ansatsin muodostamisesta. Suupielet supistetaan yhteen, jolloin huulten keskelle jää pieni aukko. Huilun aukko ja huulten aukko on samalla tasolla. Huulet peittävät huilun aukosta n. 1/3. Huilu pidetään vaakatasossa leuka-kuopassa siten, että huilu ja huulet ovat toisiinsa nähden yhdensuuntaiset. Huilua ei saa nostaa liian lähelle suuaukkoa, eikä sitä saa kääntää liian paljon ulos- tai sisäänpäin (Lindholm 1985, 21). Äänenmuodostus on hyvä aloittaa pelkällä suukappaleella. Aluksi huiluun voi puhalttaa pitkiä ääniä kielittämättä niitä. Kielitetty ääni syntyy, kun kielenkärki koskettaa kitalakea puhallettaessa. Sopivat tavut kielityksen opetteluun ovat esim. taa, daa, tuu, duu, tyy, dyy (Lindholm 1985, 33). Hengittäessä keuhkot täytetään alas selkää pitkin, joten hengitys tuntuu palleassa saakka. Hartiat eivät saa

nousta hengitettäessä. Kun keuhkot ovat täynnä, kyljet ja vatsa tuntuvat laajentuneilta. Uloshengityksessä keuhkojen tyhjenemistä täytyy säädellä tuella. Tuki tarkoittaa sisäänhengitysilihasten kontrolloitua laukeamista ja uloshengitysilihasten tietynasteista jännittämistä (Lindholm 1985, 12).

Äänenmuodostukseen liittyy läheisesti hengittäminen, joten tutkin, miten huilukoulut kertovat hengittämisestä. Kiinnitän huomion myös siihen, miten huilukoulut puuttuvat harjoitteluun. Aloittelijan olisi hyvä saada tietty kuva siitä, miten kannattaa harjoitella. Miten soittaminen kannattaa aloittaa, missä järjestyksessä kappaleet ja harjoitukset olisi hyvä käydä, mihin asioihin harjoituksissa kannattaa kiinnittää huomiota. Huilunsoitossa alussa olisi hyvä soittaa usein lyhyissä pätkissä äänen kehittymisen vuoksi.

Musiikin teorian lähtökohdat on esitettävä selkeästi alkeishuilukouluissa, koska aloittelijat eivät välttämättä tiedä mitään teoriasta. Tutkin, miten musiikin teoriaan liittyvät asiat vastaavat musiikin teorian ja säveltapailun peruskurssin 1/3 vaatimuksia. Onhan teorian ja säveltapailun peruskurssi 1/3 ensimmäinen tutkinto, johon tähdätään, ja joka käsittää suurin piirtein asiat, joita tulee käsiteltyä huilukouluissa. Selvitän mm., miten huilukoulut käsittelevät nuottien ja taukojen aika-arvot. Musiikin teorian peruskurssi 1/3 vaatimusten mukaan pitää osata koko-, puoli-, neljäsosa-, kahdeksasosanuotit ja -tauot ja pisteelliset puoli- ja neljäsosanuotit ja -tauot. Nuottien nimet ja oktaavialat pienestä c:stä kolmiviiivaiseen c:hen ja ylennys-, alennus- ja palautusmerkin käytön opettaminen kuuluvat musiikin teorian ja säveltapailun peruskurssi 1/3 tutkintoon. (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1982. Musiikkikoulun ja musiikkiopiston yleisten oppiaineiden kurssitutkintovaatimukset.)

Tahtilajien käytön monipuolisuus on tärkeää, koska on hyödyllistä osata soittaa tai ainakin tietää muitakin kuin tavallisimpia tasa- ja kolmijakoisia tahtilajeja. Musiikin teorian ja säveltapailun peruskurssi 1/3 vaatimuksissa ei kuulu kuitenkaan osata kuin tahtilajit 2/4, 3/4 ja 4/4. Tutkin, kuinka huilukoulut käyttävät sävellajeja, ja mitkä ovat käytetyimmät sävellajit. Duurit ja mollit kahteen ylennykseen ja alennukseen käydään läpi teorian ja säveltapailun 1/3 tutkinnossa. (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1982. Musiikkikoulun ja musiikkiopiston yleisten oppiaineiden kurssitutkintovaatimukset.)

Päähuomioni kohdistuu edellä mainittuihin asioihin, mutta tietenkin tarkastelen, miten huilukoulut ovat käsitelleet muita teoria-asioita kuten interalleja, kolmisointuja, musiikkisanastoa. Musiikin teorian ja säveltapailun peruskurssin 1/3 tutkintoon kuuluu osata intervallit priimistä oktaaviin, duuri- ja mollisointu, musiikin muodoista säe ja musiikkitermejä ja merkintöjä. Säveltapailua tulee opeteltua oman soiton ja varsinkin sen kuuntelemisen kautta. Vaikka otan vertailukohteeksi teorian ja *säveltapailun* vaatimukset, säveltapailua en tule käsittelemään yhtä paljon kuin teoriaa.

Melodia- ja rytmisaneluja ei huilukouluissa luonnollisesti pysty harjoittelemaan. Melodia- ja rytmitapailua sen sijaan voi harjoitella huilukoulun kappaleilla ja harjoituksilla.

Tutkin, miten huilukoulujen sisällöt vastaavat huilunsoiton 1/3 kurssin vaatimuksia. Toisaalta tarkastelen, mitä 1/3 peruskurssin kannalta tärkeää tietoa huilukoulut sisältävät, ja toisaalta, puuttuuko niistä jotain tietoa, jota tarvittaisiin 1/3 peruskurssitutkinnossa.

Huilunsoiton peruskurssi 1/3 vaatimusten mukaan oppilaan on hallittava äänialue d1-g3 (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1991. Huilunsoiton peruskurssien tutkintovaatimukset). Selvitän, kattaako kukin huilukoulu tämän äänialan vai jääkö se vaillinaiseksi.

Peruskurssi 1/3 vaatimukseen kuuluu osata asteikot ja kolmisoinnut 2 ylennykseen ja 2 alennukseen. Vaatimusten mukaan asteikkoja on syytä harjoitella eri artikulaatiotavoilla eli sekä kielellä, legatossa ja staccatossa. Asteikkojen laajuus on yksi oktaavi. Molleissa täytyy käyttää sekä harmonista että melodista mollia. Asteikot on soitettava ulkoa. Tempo on M.M. $\text{♩} = 120$ (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1991. Huilunsoiton peruskurssien tutkintovaatimukset). Tutkin, sisältävätkö huilukoulut asteikkoja ja missä sävellajeissa harjoitukset ovat. Haluan tietää myös sen, kuinka eri sävellajien käyttö on jakaantunut harjoituksissa, koska sävellajien käyttö tutustuttaa peruskurssi 1/3 asteikkoihin.

Huilunsoiton peruskurssi 1/3 vaatimusten mukaan asteikot on syytä harjoitella eri artikulaatiotavoilla (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1991. Huilunsoiton peruskurssien tutkintovaatimukset). Löytyykö siis huilukouluista erilaisiin artikulaatiotapoihin liittyviä harjoituksia, ja kuinka artikulaatioon on kiinnitetty huomiota kussakin huilukoulussa?

Huilunsoiton 1/3 peruskurssitutkinto-ohjelmassa pitää soittaa kaksi etydiä ja kaksi kappaletta (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1991. Huilunsoiton peruskurssien tutkintovaatimukset). Tutkinnon menestyksellinen suorittaminen etydien ja kappaleiden osalta edellyttää, että oppilas osaa soittaa musiikkia saaden siihen dynaamisia ja muita esityksellisiä vaihteluita. Onko siis huilukouluissa paneuduttu esittämiseen ja tulkintaan? Ja onko niissä kiinnitetty huomiota intonaatioon? Monet kappaleista soitetaan pianon kanssa, joten yhteissoiton harjoittelu jo alkuvaiheessa on tärkeää. Samalla myös intonaatioon pitää kiinnittää huomiota.

Paneudun myös huilukoulujen ohjelmistoon. Miten huilukoulujen harjoitukset jakaantuvat tekniikka-, hengitys- ja ääniharjoituksiin ja kappaleisiin? Minkä tyyllisiä kappaleet ovat? Onko kappaleet huilukoulun tekijän omia sävellyksiä, kansan- ja lastenlauluja vai onko kappaleiden joukossa myös länsimaisen taidemusiikin säveltäjien sävellyksiä? Sisältääkö huilukoulut kappaleita huilunsoiton 1/3 vaatimuslistasta?

2.4. Sisältöluokitus

TAULUKKO 1. Sisältöluokat.

sisältöluokka	huomioitavaa
huilun kokoaminen ja huolto	huilun osien sijoittuminen, varovaisuus huilua käsitellessä, puhdistus
huilunsoittoasento	pieni haara-asento, hyvä ryhti, huilu vaaka-asennossa, huilun tukipisteet, rentous
sormitukset	otekaaviot, helpoimmat aloitusäänet
ansatsi ja äänen muodostaminen	huulten aukko, huilun aukko, puhalluskulma, suukappaleen käyttäminen aluksi, kielitys
hengitys	ulohengityksen säateleminen tuella
harjoittelu	tehokkaan harjoittelun opettaminen oppilaalle
nuottien ja taukojen aika-arvot	
nuottien nimet	sävelet c1-g3, oktaavialat yksiviivaisesta kolmiviivaiseen, ylennys-, alennus- ja palautusmerkit
tahtilajien käyttö	2\4, 3\4 ja 4\4
sävellajien käyttö	sävellajit kahteen alennukseen ja ylennykseen
muuta musiikin teoriasta	intervallit, kertausmerkit, maalit, kohotahdit, musiikkisanastoa
ääniala	c1-g3
asteikot	duurit ja mollit kahteen alennuksen ja ylennykseen
kielitys ja artikulaatio	kielityksen harjoittelu, legato, staccato
intonaatio	sävelpuhtauteen kiinnitettävä huomiota alusta alkaen
esittäminen ja tulkinta	pyrkimys tehdä musiikkia alusta alkaen
ohjelmisto	harjoitustyypit, kappaleiden määrä ja tyyli

3. KYSELY JA SEN TULOKSET

3.1. Kysely ja sen suorittaminen

Tutkimuksessani tarkastelen Suomessa yleisimmin käytettyjä alkeishuilukouluja. Tätä varten tein keväällä 1999 kyselyn (liite 1), jonka perusteella valitsin kolme yleisimmin käytettyä huilukouluja. Lähetin kyselyn 75 Suomen musiikkioppilaitoksen huilunsoitonopettajalle. Kyselyyn vastattiin ahkerasti, sillä sain takaisin 62 vastausta eli n. 83 % kyselyistä. Huilunsoitonopettajat olivat muutenkin kiinnostuneita tutkimuksesta. Huilukoulujahan ei ole tutkittu Suomessa kovinkaan paljon, ja aihe huilukoulusta tuntuu kiinnostavan useita huilunsoitonopettajia.

Kysely oli lyhyt ja sisälsi vain kaksi kysymystä. Ensimmäisessä kysymyksessä utelin huilunsoitonopettajilta, käyttävätkö he huilukouluja lainkaan alkeisopetuksessa. Ainoastaan kaksi vastasi, ettei käytä huilukouluja lainkaan. He käyttävät alkeisopetuksessa omia harjoituksia. Muut 97 % käyttivät alkeisopetuksessa huilukouluja. Toisessa kysymyksessä pyysin huilunsoitonopettajia nimeämään kolme useimmin käyttämäänsä alkeishuilukouluja. Vastauksissa erottui selvästi viisi käytetyintä huilukouluja. Ne olivat järjestyksessä Aino Pietiläisen *Marin huilukoulu 1*, Carl-Bertil Agnestic - Bernt Asplundin *Vi spelar flöjt*, Michael Bajomin *Soitamme huilua 1*, Katarina Fritzen - Karin Öhmanin *Flöjten och jag* ja Emil Prillin *Schule für die Böhmflöte 1*. Muita huilukouluja käyttivät vain muutamat huilunsoitonopettajat.

TAULUKKO 2. Käytetyimmät huilukoulut.

Pietiläinen: Marin huilukoulu 1	16 %
Agnestic - Asplund: Vi spelar flöjt	13 %
Bajomi: Soitamme huilua. Huilukoulu 1	12 %
Fritzen - Öhman: Flöjten och jag	10 %
Prill: Schule für die Böhmflöte 1	8 %
Bantai - Kovacs: Selected studies for Flute	3 %

Gariboldi: Die ersten übungen	3 %
Vester: 125 easy and classical studies for Flute	3 %
Wye: A beginner's Book for the Flute	3 %
Bantai - Sipos: Flute ABC	2 %
Jeney: Fuvolaiskola	2 %
Köhler: Schule für die Flöte	2 %
Petersen: Elementary Method	2 %
Takahashi: Suzuki Flute School	2 %
Wastal: Learn as you play the Flute	2 %
Altes: Huilukoulu 1	1 %
Gariboldi: 30 easy and progressive studies	1 %
Hunt: Flute lessons	1 %
Laasonen - Rahivaara: Colourkeys	1 %
Luha: Flöödiöpik algajaile	1 %
Lyons: Take up the Flute	1 %
Moyse: 40 little pieces	1 %
Pollock - Malcom: Abracadabra Flute	1 %
Richter: Schule für die Querflöte	1 %
Stensland - Ployram: Studies and melodious etudes for Flute	1 %
Stensland - Weber: Flute student	1 %
Thomas: Learning the Flute	1 %
Towarnicki: Skola na flet	1 %
Wye: Flute class. A group teaching book for students and teachers	1 %

Kyselyssä käytetyimmiksi osoittautuneet huilukoulut toisaalta yllättivät minut, toisaalta ei. Kaikki kolme huilukoulua on jo useita vuosia vanhoja ja niitä on käytetty paljon. Huilunsoitonopettajat tietävät aika hyvin, mitä ne sisältävät. Hyvät ja huonot harjoitukset tietää jo ennalta, ja harjoituksia osaa muunnella tarpeen mukaan. Toisaalta olen kuullut kaikista kolmesta huilukoulusta myös paljon kritiikkiä. Olisin luullut, että opettajat olisivat siirtyneet käyttämään ja kokeilemaan uudempia huilukouluja. Uusia huilukouluja ilmestyy koko ajan lisää. Vanhoja ja tuttuja huilukouluja on toisaalta helppo käyttää, jos niitä on käyttänyt jo monien vuosien ajan. Useita vuosia opettaneet eivät ehkä jaksu ryhtyä etsimään uusien huilukoulujen joukosta sellaista, joka olisi ainakin yhtä hyvä kuin vanha ja tuttu huilukoulu.

Kolme käytetyintä huilukoulua ovat hyvin samanlaisia pituudeltaan, tyyliltään ja sisällöltään. Kerroin niistä enemmän seuraavassa kappaleessa. Vastausten joukossa oli paljon tuttuja huilukouluja, mutta myös oudompia, kuten Laasonen - Rahivaaran *Colourkeys*, jota ei ollut kyselyn hetkellä edes painettu. Vastausten joukossa oli myös muita kuin huilukouluja. Etydivihkon ja huilukoulun raja ei ollut vastaajille selvä. Toisaalta en määritellyt kyselyssä, mikä huilukoulu on. Vastausten joukossa oli myös kokoelmavihkoja, kuten Moysen *40 little pieces*. Vain muutama kuten virolaisen Luhan *Flöödiöpik algajaile*, Altesin *Huilukoulu 1* ja Towarnickin *Skola na flet* olivat minulle täysin tuntemattomia.

3.2. Yleiskuvaus kolmesta suosittumasta huilukoulusta

Kyselyni perusteella kolme käytetyimpää huilukoulua suomalaisissa musiikkioppilaitoksissa opettavien huilunsoitonopettajien keskuudessa on Pietiläisen *Marin huilukoulu 1*, Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt 1* ja Bajomin *Soitamme huilua 1* tässä järjestyksessä. Huilukoulut sisältävät samantyyppisiä tai jopa samoja harjoituksia. Kuitenkin huilukoulut painottavat hieman eri asioita. Kaikki huilukoulut on tarkoitettu aloittelijoille, ja kuvituksensa ja kappaleiden nimien perusteella voisi kuvitella, että huilukoulut on tarkoitettu lapsille. Kukin huilukoulu aloittaa musiikin teorian alkeista.

Aino Pietiläisen *Marin huilukoulu* on ainoa suomalainen ja suomenkielinen huilukoulu, jonka tunnen. Huilukouluun kuuluu kolme osaa, joista tutkin nyt ensimmäistä. *Marin huilukoulu* on 55-sivuinen vihkonen, joka sisältää 114 harjoitusta. Harjoituksista 105 eli 92 % on kappaleita, 7 eli 6 % ääni-, tekniikka-, improvisointiharjoituksia tai asteikkoja ja vain 2 eli 2 % nuotinkirjoitus- tai viivanpiirtämis- tai muita teoriatehtäviä. Huilukoulun alussa Pietiläinen kertoo lyhyesti, miten huilukoulua pitäisi käyttää. Hänen mukaansa kaikki kappaleet pitäisi ennen soittamista tititoida, kappaleiden sävelet pitäisi luetella, kappaleiden sävelet pitäisi luetella rytmissä samalla sormittaen ja lopuksi kappaleet olisi hyvä myös solmisoida. Pietiläinen painottaa myös kappaleen muodon tutkimista ennen sen soittamista (Pietiläinen 1995, 3). Ainoat ohjeet, joita Pietiläinen antaa huilukouluunsa löytyvät kolmannelta sivulta. Pietiläinen aloittaa muutamalla musiikin teoriaan liittyvällä tehtävällä, jonka jälkeen alkavat kappaleet. Huilukouluun ei anneta ohjeita äänen muodostamisesta, soittoasennosta tai jostain muusta asiasta, mistä pitäisi tietää aloittaessa huilunsoittoa.

Marin huilukoulu huomio kiinnittyy ensin huilukoulun ulkoasuun. Kaikki kappaleet, kirjalliset ohjeet ja kansi on käsinkirjoitettu ja -piirretty. Pietiläinen on ehkä pyrkinyt lapsenomaiseen vaiku-

telmaan, mutta minusta huilukoulusta jää lähinnä suttuinen, jopa huolimaton vaikutelma. Lisäksi duettojen ja useampiäänisten kappaleiden lukemista vaikeuttaa se, että äänet on ripoteltu monelle eri sivulle. Välissä saattaa olla muita kappaleita tai muiden kappaleiden toisia tai kolmansia ääniä.

TAULUKKO 3. Perustietoja huilukouluista.

	Vi spelar flöjt	Soitamme huilua	Marin huilukoulu
sivumäärä	31	52	55
harjoitusten määrä	113	165	114
kappaleet	76 %	64 %	92 %
ääni-, tekniikka-, improvisointiharjoitukset sekä asteikot	15 %	34 %	6 %
kirjoitustehtävät	9 %	2 %	2 %

Ruotsalaisten Carl-Bertil Agnestic-Bernt Asplundin *Vi spelar flöjt* on ruotsinkielinen huilukoulu. 31-sivuinen *Vi spelar flöjt* sisältää 113 harjoitusta, joista 86 eli 76 % on kappaleita, 17 eli 15 % ääni-, tekniikka-, improvisointiharjoituksia tai asteikkoja ja 10 eli 9 % teoriaan liittyviä kirjoitustehtäviä. Myös *Vi spelar flöjt* antaa aluksi muutamia ohjeita opettajalle ja kuvaa huilukoulua muutamalla sanalla. Agnestic ja Asplund ovat tarkoittaneet huilukoulunsa aloittelijoille. He painottavat ryhmäopetuksen tärkeyttä (Agnestic-Asplund 1982, 2). *Vi spelar flöjt* aloittaa äänenmuodostuksesta. Tämän jälkeen vuorottelevat kappaleet ja teoriehtävät. Harjoitusten välillä on pieniä ohjeita; ”laatikoita” soittamiseen ja musiikin teoriaan liittyvistä asioista. Näissä laatikoissa on myös tehtäviä, jotka liittyvät juuri käytyihin asioihin. Ulkoasu on selkeä.

Unkarilais-ruotsalaisen Michael Bajomin *Soitamme huilua*, huilukoulu 1 on tarkoitettu huilusoiton aloittelijoille tai muutaman vuoden nokkahuilua soittaneille (Bajomi 1973, 1). *Soitamme huilua* sisältää 165 harjoitusta, joista 105 eli 64 % on kappaleita, 56 eli 34 % ääni-, tekniikka- ja improvisointiharjoituksia ja vain 4 eli 2 % nuotinkirjoitustehtäviä. Huilukoulu aloittaa huilun huolto-ohjeilla ja jatkaa sitten musiikin teorian alkeilla ja huilun kokoamisohjeilla sekä soittoasennon

kuvaamisella. Ennen varsinaisia harjoituksia huilukoulussa on tiiviisti muutamia ohjeita opettajalle huilukoulun käytöstä ja muutamien harjoitusten käytöstä. *Soitamme huilua* sisältää tavallisten soittoharjoitusten lisäksi myös nuotintunnistus- ja transponointitehtäviä. *Soitamme huilua* etenee melko hitaasti ja uusia asioita käsitellään useassa tehtävässä. Uudet tehtävät tulevat tasaisesti pitkin huilukoulua. Bajomi on antanut useaan harjoitukseen ohjeita joko musiikin teoriaan, huilunsoittoon tai harjoituksen esittämiseen liittyen. *Soitamme huilua* voi sen vuoksi soveltua vaikka itseopiskelijalle tai ainakin se helpottaa selvittämään harjoituksen luonnetta. Huilukoulun loppuun on kerätty yhteen kaikki huilukoulussa esiintyvät otetaulukot.

Seuraavaksi suosituimpia huilukouluja kyselyn mukaan olivat Prillin *Schule für die Böhmflöte* ja Fritzen-Öhmanin *Flöjten och jag. Schule für die Böhmflöten* uusin painos on jo vuodelta 1927. Viidestä käytetyimmistä huilukoulusta Prillin *Schule für die Böhmflöte* eroakin eniten muista uudemmissa huilukouluista. Prill on kuivan ja yksitoikkoisen tuntuinen, mutta sisältää paljon samaa aihetta harjoitettavia tehtäviä. Kuvitusta Prillin huilukoulussa ei ole kuin parin, pienen kuvan verran, toisin kuin neljässä muussa käytetyimmässä huilukoulussa. Alussa on kerrottu tiiviisti musiikin teorian alkeet, musiikkisanasto, äänenmuodostuksesta, hengityksestä, kielityksestä. Harjoitukset etenevät aiheittain, ja ne kattavat huilunsoiton peruskurssit 1/3 - 3/3. Huilukoulussa on harjoituksia, joita voi käyttää hyvin myös peruskurssien tutkinto-ohjelmissa. Varsinkin ensimmäisiä harjoituksia voi myös helposti muuttaa kaarituksin, nuottien aika-arvoja tai tahtilajia muuttamalla. *Schule für die Böhmflöte* on siis monipuolinen, jos opettaja osaa käyttää mielikuvitustaan. Huilukoulu on tekstitetty saksaksi ja englanniksi. Nuorimmat oppilaat tarvitsevat siis opettajan apua tekstien suomentamisessa.

Flöjten och jag puolestaan on 90-luvulta, ja se onkin hyvin paljon samanlainen kolmen käytetyimmän huilukoulun kanssa. Se on tarkoitettu lapsille; siitä kertovat sen kuvitus ja kappaleiden nimet. Kaikki asiat on esitetty erittäin selkeästi. Huilunsoitto-, huilien ja huilun asento ja sormitukset on kuvitettu selkeästi. Huilukoulu etenee aihepiireittäin siten, että uutena asiana tulee uusi ääni ja myös joku muu uusi asia, joka liittyy esim. artikulaatioon, kielitykseen tai esitysmerkkeihin. *Flöjten och jag* -huilukoulu sisältää myös improvisointiharjoituksia. Huilukoulu vaikeutuu aika hitaasti, jos oppija on nopea. Selkeä puute tässä huilukoulussa on se, että se on ruotsinkielinen. Opettajan täytyy siis suomentaa ainakin pienimmille oppilaille.

Schule für die Böhmflöte ja *Flöjten och jag* eivät siis paljoa eroa kolmesta suosituimmasta huilukoulusta. Loput vastauksissa esiintulleet huilukoulut ovat vanhoja tuttuja huilukouluja tai etydivihkoja, joista useimmat löytyvät huilunsoiton peruskurssien tutkintovaatimusten ohjelmistosta.

4. SISÄLLÖNANALYYSIN TULOKSET

4.1. Huilunsoiton aloittaminen

4.1.1. Huilun kokoaminen ja huolto sekä sormitukset

Ensimmäisiin asioihin huilunsoiton oppimisessa kuuluvat huilun kokoaminen, huilun huolto ja sormien paikkojen löytäminen huilulla. Sormitusten opettelemisen yhteydessä käydään läpi myös uudet äänet sekä nimeltä että niiden paikat nuottiviivastolta. Tämän vuoksi aloitteleva huilisti oppii tuntemaan vain diskanttiklaavin säveliä.

Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt* ei paneudu huilun kokoamiseen tai sormien paikkojen opettamiseen. Huilun huollosta tai käsittelystä ei myöskään ole neuvoja.

Kolmesta huilukouluista ainoastaan Bajomin *Soitamme huilua* antaa ohjeita huilun kokoamisesta ja sormien oikeista paikoista. Tekstin lisäksi huilukoulussa on suuri ja selkeä piirros huilusta, johon on merkitty läpät, joihin kukin sormi pitää laittaa. Kuva helpottaa varmasti oppimista. Jos uuden sormituksen unohtaa, piirroksesta on helppo tarkistaa sormien oikeat paikat. *Soitamme huilua* -huilukoulu antaa ohjeita myös huilun säilytyksestä, kuljetuksesta ja kuivaamisesta. Kuivaamisessa minua ihmetytti neuvo olla kuivaamatta suukappaletta. Huilukoulu neuvoo puhaltamaan sylkipisarat pois, vaikka suukappaleen voisi puhdistaa samalla tavalla kuin huilun rungonkin. Samoin neuvo voidella huilun liitokset tarpeen vaatiessa korkkirasvalla tai vaseliinilla kummastuttaa. Huilua ei saa voidella korkkirasvalla tai vaseliinilla. Muuten *Soitamme huilua* antaa asiallisia ja hyödyllisiä neuvoja huilun huollosta ja käsittelystä.

Pietiläisen *Marin huilukoulun* uusitus painoksessa ei ole ollenkaan ohjeita huilun käsittelystä, kokoamisesta ja sormien paikoista. Aiemmassa versiossa Pietiläinen kiinnitti huomion huilun käsittelyyn, mutta sormien sijoittumisesta huilulla on vain väritystehtävä. Tässä tarkastelemassani uusitus versiossa sormien sijoittuminen näytetään otekaaviolla. Pietiläinen olettaa opettajan paneutuvan huilun käsittelyyn, kokoamiseen ja sormien paikkoihin ennen huilukoulun esille ottamista.

Kussakin huilukoulussa näytetään äänten sormitukset. Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt* havainnollistaa sormitukset otekaaviolla, jossa sormituksessa alas painettavat läpät on mustattu. *Vi spelar flöjtin* otekaavio on yksinkertaistettu versio huilusta, sillä se ei näytä "tyhjiä" läppiä, joihin ei kosketa milloinkaan. Alussa tämä voi viedä aikaa sormitusten oppimisessa, mutta myöhemmin otetaulukkoa on helppo lukea. Ensimmäiset opeteltavat äänet ovat h', a' ja g'.

Bajomin *Soitamme huilua* ottaa ensimmäiseksi ääneksi g'. Bajomin mukaan se on h' sijasta ääni, joka kannattaa opetella ensin, sillä oppilas saa huilunsa paremmin tasapainoon ja oppilas saa vasemman käden paremmin tasapainoon (Bajomi 1973, 5). Seuraavina ääнинä opetellaan a' ja h'. Bajomi käyttää otekaaviota, joka muistuttaa vain etäisesti huilua. Hänen otekaavionsa on laatikko, johon on piirretty läpät, joita käytetään soittaessa. Niistä on mustattu läpät, joita painetaan kussakin äänessä. Alussa tämän kaavion oppimisessa voi mennä aikaa, koska voi olla hankalaa muistaa sormien oikeita paikkoja.

Pietiläisen *Marin huilukoulussa* opetellaan myös ensimmäisinä g', a' ja h'. Otekaavio on selkeä ja muistuttaa eniten oikeaa huilua. Otekaavioon on laitettu ainoastaan läpät, joita painetaan soittaessa ja läpät, joita tarvitaan kussakin otteessa on mustattu. Nuorimpien huilunsoiton aloittelijoiden on siis helpompi omaksua uudet opeteltavat äänet.

4.1.2. Huilunsoittoasento

Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt* ei anna huilunsoittoasennosta kuin muutamia neuvoja ja nekin tulevat sivuhuomautuksina. Tekijät olettavat, että opettaja on jo ensimmäisillä tunneilla neuvonut oppilasta oikeasta soittoasennosta. *Vi spelar flöjt* neuvoo, että leuka on pidettävä ”ylhäällä”, jotta huilu saisi tukea alaleuasta ja jotta voisi hengittää oikein (Agnestig-Asplund 1974, 6). Sormien täytyy olla pehmeästi taivutettuina (Agnestig-Asplund 1974, 10). Huilua ei saa myöskään roikottaa, vaan sitä täytyy pitää vaakasuorassa (Agnestig-Asplund 1974, 21).

Bajomin *Soitamme huilua* sisältää puolestaan enemmän asiaa huilunsoittoasennosta. Sivulla 10 on pari valokuvaa siitä, kuinka huilua on pidettävä. Bajomi kiinnittää huomion myös käsien ja sormien asentoon. Sormet, joita ei käytetä, on pidettävä vapaasti omien läppiensä yläpuolella (Bajomi 1973, 12). Huilukoulun alussa olevassa ”Huomautuksia opettajalle” löytyy vielä lisää ohjeita. Varsinkin itseopiskelijat saavat näistä ohjeista hyödyllisiä vinkkejä myös soittoasennon korjaamiseen. Pietiläisen *Marin huilukoulu* ei kerro mitään huilunsoittoasennosta.

4.1.3. Ansatsi ja äänen muodostaminen

Ansatsi eli asete eli asento, missä kulmassa huulet ja huilu ovat toisiinsa nähden huilua soittaessa kuuluu huilunsoiton perusasioihin. Ansatsia aletaan opettaa yleensä heti ensimmäisestä tunnista lähtien. Mitenkä tutkimissani huilukouluissa sitten käsitellään tätä aihetta?

Agnestig-Asplund huilukoulussaan antavat muutamia ohjeita ansatsin muodostamisesta. Huilu pitäisi asettaa vaakasuoraan. Huulilla pitää muodostaa pu-tavu ja puhaltaa sitten huiluun kääntäen huilua ulos- ja sisäänpäin kunnes ääni on kirkas ja avoin. Agnestic-Asplund kehottavat aloittamaan huilunsoiton suukappaleella ja katsomaan koko ajan peilistä soittoasentoa ja ansatsia. Kielityksen opettelu onnistuu heidän mielestään parhaiten tu-tavulla. Agnestic-Asplund painottavat kuitenkin, että äänen muodostaminen pu-tavun avulla on ainoastaan apukeino. Jos oppilas oppii muodostamaan äänen luonnostaan, pu-tavua ei tarvita. (Agnestic-Asplund 1974, 3.) Ylä-äänit *Vi spelar flöjt* kehottaa puhaltamaan tiiviillä ilmavirralla muttei kuitenkaan voimakkaasti (Agnestic-Asplund 1974, 17). Yläääniä soittaessa pitää muistaa olla jännittämättä suupieliä (Agnestic-Asplund 1974, 29).

Bajomi kehottaa myös aloittamaan soittamisen suukappaleella. Hän neuvoo vetämään huulia erilleen kuten hymyillessä ja kuvittelemaan, että huulilla on hiekanjyvänen, joka pitää puhaltaa pois. Tämän jälkeen Bajomi neuvoo asettamaan huilun alaleuan kuoppaan niin, että äänireiästä peittyi kolmannes ja puhaltamaan. (Bajomi 1973, 9.) Kielittäessä Bajomi kehottaa käyttämään dy-tavua, koska t-kirjaimella alkavissa tavuissa kieli työntyy liian kauas eteen ja haittaa ilmavirtaa (Bajomi 1973, 5). *Soitamme huilua* antaa ohjeita äänenmuodostamisesta lisää mm. alussa opettajalle tarkoitettussa huomautuksissa osassa. Huilukoulussa on runsaasti äänenmuodostamisharjoituksia. Pietiläisen *Marin huilukoulu* ei anna ohjeita ansatsista tai äänen muodostamisesta.

4.1.4. Hengitys

Agnestic-Asplundin *Vi spelar flöjt* ei sisällä kuin muutamia ohjeita hengittämisestä. Huilukoulussa neuvotaan puhaltamaan niin pitkään kuin mahdollista ja harjoittelemaan pitkien äänien soittamista ottamalla aikaa kellosta. Huilukoulu neuvoo yrittämään lyömään oman ennätyksensä (Agnestic-Asplund 1974, 11). Pitää hengittää syvään niin, että ilma ”valuu” alas mahaan, eikä olkapäät nouse. Pitää kielittää selkeästi, mutta ei saa puhaltaa liian voimakkaasti. (Agnestic-Asplund 1974, 26.)

Bajomin *Soitamme huilua* sisältää harjoituksia, joissa voi harjoitella pelkästään oikeaa hengitystekniikkaa, mutta erillisiä ohjeita hengittämisestä Bajomi ei anna. Hän mainitsee vain "syvään" hengittämisen (Bajomi 1973, 12). Myöskään Pietiläinen ei anna huilukoulussaan ohjeita hengittämisestä. Ilmeisesti hengitys on asiana sen verran vaikea opetettava ja laaja asia, ettei sitä ole haluttu ottaa mukaan huilukouluihin. Huilunsoitossa usein kuultavaa käsitettä tukea ei nähdä lainkaan huilukouluissa. Tuella tarkoitetaan hengityksen säätelyä, sisäänhengityslihasten kontrolloitua laukeamista ja uloshengityslihasten tarpeenmukaista jännittymistä (Lindholm 1985, 12). Tuki on oleellinen käsite hengitystä opettaessa. Huilukouluissa on annettu ohjeita äänenmuodostuksesta, joten voisi luulla, että myös hengittämisestä olisi mainittu jotain. Hengittäminen ja äänenmuodostus liittyvät läheisesti yhteen, eikä neuvo hengittää syvään kerro paljoakaan ihmiselle, joka ei ole ollut tekemisissä aikaisemmin puhallinsoittimen kanssa.

4.1.5. Harjoittelu

Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt* ei anna mitään ohjeita harjoittelusta. Bajomin *Soitamme huilua* kehottaa harjoittelemaan ääniharjoituksia päivittäin, jotta ääni paranisi. Huilukoulussa esiintyviin "sävelharjoituksiin" Bajomi kehottaa palaamaan yhä uudestaan (Bajomi 1973, 32). Pietiläisen *Marin huilukoulu* ei anna mitään ohjeita harjoittelusta. Odotin, että huilukoulut olisivat antaneet jonkunlaisen mallin päivittäisestä harjoittelusta esim. kuinka paljon aloittelijan kannattaisi soittaa päivittäin, millä harjoituksilla kannattaa aloittaa soittaminen tai mihin pitäisi kiinnittää huomiota soiton aikana.

4.2. Huilukoulut suhteutettuna musiikin teorian ja säveltäpailun 1/3 vaatimuksiin

4.2.1. Nuottien ja taukojen aika-arvot

Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt* käy läpi neljäsosanuotin ja -tauon heti alussa ensimmäisten ääniharjoitusten yhteydessä, kun harjoitellaan suokappaleella ensimmäisiä ääniä. Puolinuotti ja -tauko tulevat pian jo harjoituksessa 3. Pisteellinen puolinuotti tulee tehtävässä 16. Kahdeksasosanuotti tulee ensimmäistä kertaa 45. tehtävässä, mutta kahdeksasosataukoa ei käsitellä tässä huilukoulussa lainkaan. Kokotauko esiintyy ensimmäistä kertaa tehtävässä 62, ja kokonuotti vasta tehtävässä 95. Pisteellinen

neljäsosanuotti tulee ensimmäisen kerran tehtävästä 83. Kuudestoistaosanuotteja ja -tauvoja ei *Vi spelar flöjt* -huilukoulussa nähdä. Aika-arvot *Vi spelar flöjt* esittää kuvin ja vaikeammat, kuten pisteelliset aika-arvot opetetaan laskutehtävin. Myös tahtien täyttäminen helpottaa aika-arvojen oppimista. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimukseen verrattuna *Vi spelar flöjt* käy läpi kaikki paitsi kahdeksasosatauon.

Bajomin *Soitamme huilua* käsittelee neljäsosa- ja puolinuotit sekä -tauot heti alussa, jolloin niillä tehdään ääniharjoituksia. Pisteellinen puolinuotti tulee tehtävässä 10, jonka jälkeen käydään kahdeksasosanuotti tehtävässä 12. Kahdeksasosatauko puolestaan tulee vasta harjoituksessa 81. Kokonuotti nähdään ensimmäistä kertaa vasta tehtävässä 67 ja kokotauko harjoituksessa 125. Kuudestoistaosanuotti nähdään tehtävässä 109, mutta kuudestoistaosataukoa Bajomi ei käsittele lainkaan. Pisteellinen neljäsosanuotti on harjoituksesta 55 alkaen, pisteellinen kahdeksasosanuotti harjoituksesta 146 lähtien. Myös Bajomi käyttää aika-arvojen opettamisessa laskutehtäviä ja harjoituksia, joissa kääritusten avulla helpotetaan mm. pisteellisten aika-arvojen oppimista. *Soitamme huilua* käy teorian 1/3 vaatimuksista kaikki vaadittavat aika-arvot. Huilukoulu esittelee myös kuudestoistaosanuotin, joka kuuluu vasta 2/3 vaatimukseen.

Marin huilukoulu esittelee puoli-, neljäsosa- ja kahdeksasosanuotin heti alussa. Neljäsosatauko esiintyy myöskin heti alussa. Neljäsosatauko ja puolitauko sekä pisteellinen neljäsosanuotti tulevat harjoituksessa 32. Pisteellinen puolinuotti tulee pian harjoituksessa 36. Kokonuotti tulee ensimmäisen kerran harjoituksen 50 toisessa äänessä. Kahdeksasosatauko nähdään ensimmäisen kerran harjoituksessa 52. Pisteellinen kahdeksasosanuotti ja kuudestoistaosanuotti ja -tauko tulevat vasta huilukoulun lopussa olevassa joululaululiitteessä. *Marin huilukoulu* ei käsittele, eikä opeta aika-arvojen käyttämistä. Marin huilukoulu käy teorian 1/3 vaatimukseen kuuluvat aika-arvot, ja esittelee myös kuudestoistaosat ja pisteellisen kahdeksasosa, jotka tulevat vasta 2/3 vaatimuksissa.

4.2.2. Nuottien nimet

Nuottien nimet tulee käytyä jokaisessa huilukoulussa aina samalla, kun opetellaan uusi sormitus. Huilukoulut näyttävät otekaavion yhteydessä uuden äänen nuottiviivastolla. Näin tulee käytyä myös oktaavialat; huilunsoitossa kuitenkin vain yksiviivaisesta ylöspäin. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimukseen verrattuna oktaavialoista ei tule käytyä kuin yksiviivaisesta kaksiviivaiseen oktaavialaan, *Vi spelar flöjt* -huilukoulun ääniala on kolmiviivaiseen c:hen. Pieni oktaaviala jää siis kokonaan käytyä. Kaikki huilukoulujen kappaleet ovat luonnollisesti kirjoitettu g-avaimella, koska matalin huilulla saatava ääni on yksiviivainen c, h-jalan kanssa pieni h. *Vi spelar flöjt* ei käytä f-avainta ollenkaan edes

kappaleissa. F-avain nähdään *Soitamme huilua* -huilukoulussa kappaleiden yhteydessä, joissa on kirjoitettu pianolle säestysääni. Marin huilukoulussa f-avain nähdään ainoastaan alussa olevan Torilaulun pianosäestöksessä. *Vi spelar flöjt* selittää ylennys- alennus- sekä palautusmerkin vaikutuksen ääniin. *Soitamme huilua* selittää myös ylennys-, alennus- ja palautusmerkin vaikutuksen, ja lisäksi kertoo mm. b-läpän käytöstä, kun kappaleessa on etumerkintänä yksi alennus eli b. Bajomi selittää myös tilapäisetumerkkien eron kiinteään etumerkintään. *Marin huilukoulu* ei anna ohjeita ylennys- alennus- tai palautusmerkin käytöstä.

4.2.3. Tahtilajien käyttö

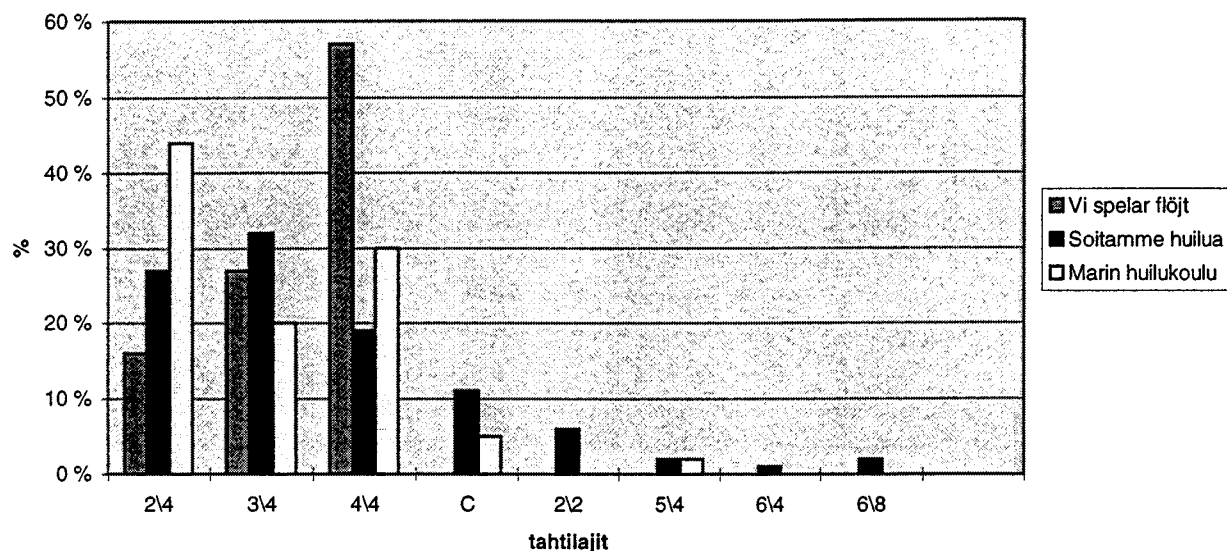
Käsittelin erikseen 4/4 ja C, kuten myös 2/2 ja C, koska mielestäni on hyvä osata lukea näitä tahtilajeja kummallakin tavalla.

Vi spelar flöjt käsittelee tahtilajeista ainoastaan 4/4, 3/4 ja 2/4. Nämä tahtilajit ovat teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksissa. Ylivoimaisesti eniten kappaleissa käytetään 4/4-tahtilajia. Seuraavana tulee 3/4 (27 %) ja 2/4 (16 %). Tahtilajit merkitään numeroilla 2, 3 ja 4. Yleisesti käytettyjä tahtilajimerkintöjä ei opeteta.

Soitamme huilua käsittelee eniten ja monipuolisimmin tahtilajeja. Bajomi käsittelee myös alla breve-tahtilajin. Tahtilajeista eniten esiintyy 3/4 (32 %). Seuraavina tulevat 2/4 (27 %), 4/4 (19 %), C (11 %), alla breve (6 %), 5/4 (2 %), 6/8 (2 %) ja 6/4 (1 %). Bajomi käsittelee myös harvinaisempia tahtilajeja kuten 5/4 ja 6/4. Mielestäni on hyvä jo alkuvaiheessa tutustuttaa harvinaisempiin tahtilajeihin, jotta tottuu muihin kuin tavallisiin kaksi- ja kolmijakoisiin tahtilajeihin. Bajomi kertoo myös tahtilajimerkinnän muodostumisesta. Huilunsoittoa opiskeleva osaa näin käyttää myös tuntemattomampia tahtilajeja huilukoulun ulkopuolelta, vaikka niitä ei olisi käsiteltykään. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimusten tahtilajit (2/4, 3/4 ja 4/4) ovat kolmen käytetyimmän joukossa *Soitamme huilua* -huilukoulussa. Siinä käydään läpi myös harvinaisempia tahtilajeja.

Marin huilukoulu käsittelee tahtilajeja monipuolisemmin kuin *Vi spelar flöjt*, mutta ei niin monia tahtilajeja kuin Bajomi. *Marin huilukoulussa* käsiteltävät tahtilajit ovat 2/4 (44 %), 4/4 (30 %), 3/4 (20 %), C (5 %) ja 5/4 (2 %). Tahtilajeista ei ole muita mainintoja. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimusten tahtilajit ovat myös *Marin huilukoulussa* kolmen käytetyimmän tahtilajin joukossa. Huilukoulussa käydään läpi myös 5/4 tahtilaji ja 4/4 tahtilaji C: llä merkittynä.

KAAVIO 1. Tahtilajien käyttö harjoituksissa.

4.2.4. Sävellajien käyttö

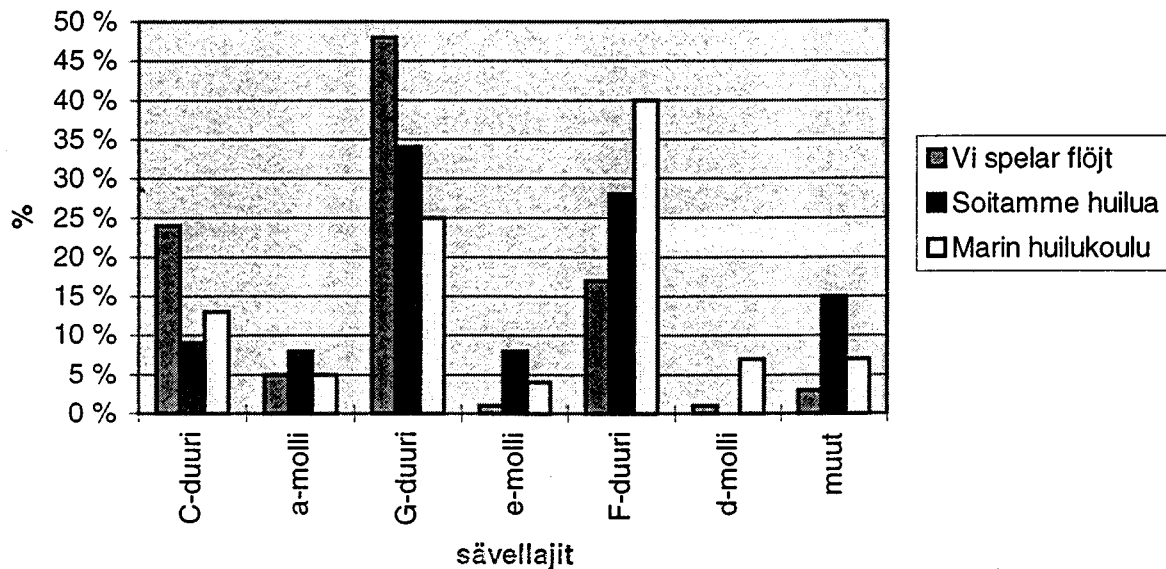
Olen tutkinut sävellajien käyttöä ainoastaan kappaleissa. En ole siis huomionnut "yhden sävelen harjoituksia" ollenkaan. Ääni- ja tekniikkaharjoitukset sekä asteikot eivät siis ole ollenkaan mukana seuraavissa.

Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt* käyttää 86 kappaleessaan pääasiassa G-duuria (48 %). Seuraavaksi eniten kappaleet ovat C-duurissa (24 %) ja F-duurissa (17 %). Myös a-molli (5 %), D-duuri (3 %), d-molli (1 %) ja e-molli (1 %) ovat edustettuina. *Vi spelar flöjt* ei juurikaan käytä mollia. Sävellajien käyttö keskittyy vain muutamaankin (G-duuri, C-duuri ja F-duuri). Teorian ja säveltapailun peruskurssi 1/3 käytävistä sävellajeista ei käydä kaikkia läpi, vaan sävellajit, joissa on kaksi ylennystä ja alennusta jäävät läpikäymättä. Huilukoulun kappaleissa ei ole kromatiikkaa lainkaan, vaan ne menevät sävellajin mukaisesti. Sävellajeja opetellaan käyttämään transponointitehtävissä, joita *Vi spelar flöjt* sisältää runsaasti. Samoin improvisointitehtävät opettavat käyttämään tiettyä sävellajia. Improvisointitehtävät pitää soittaa tietyn sointupohjan päälle, joten oppilas tarvitsee siinä opettajan apua.

Bajomi käyttää *Soitamme huilua* -huilukoulussa 105 kappaleessa seuraavia sävellajeja. Jälleen esiin nousee muutamat käytetyimmät sävellajit, jotka ovat G-duuri (34 %) ja F-duuri (28 %). Muita sävellajeja käytetään tasaisesti, mutta paljon vähemmän. C-duuri (9 %), a-molli (8 %), e-molli

(8 %), D-duuri (7 %), g-molli (5 %), A-duuri (1 %), B-duuri (1 %) ja Es-duuri ovat edustettuina *Soitamme huilua* -huilukoulussa. Bajomi käyttää 1/3 sävellajeja jo paljon enemmän. Vain d- tai h-mollia, jotka kuuluvat 1/3 sävellajeihin, ei nähdä huilukoulun kappaleissa. Vaikka *Soitamme huilua* ei käsittele kaikkia 1/3 sävellajeja, siinä on yhteenveto, jossa kerrotaan, kuinka monta ylennystä ja alennusta kaikissa 1/3 sävellajeissa on (lukuunottamatta h-mollia). Samalla myös käsite rinnakkaissävellaji tulee käsiteltyä. Kromatiikkaa esiintyy paljon ääni- ja sormiharjoituksissa, mutta kappaleet menevät sävellajin mukaisesti.

KAAVIO 2. Sävellajien käyttö.

Pietiläisen *Marin huilukoulussa* sävellajien käyttö keskittyy jälleen muutamaankin duuriin. Nämä ovat F-duuri (40 %), G-duuri (25 %) ja C-duuri (13 %). Kappaleita on myös d-mollissa (7 %), g-mollissa (7 %), a-mollissa (5 %) ja e-mollissa (4 %). Pietiläinen käyttää molleja enemmän kuin Agnestig ja Asp-lund. Kuitenkin samat käytetyimmät duurit ovat *Marin huilukoulussa* eniten käytössä. Teorian ja säveltäjäpailun 1/3 sävellajeista B-duuri ja D-duuri sekä h-molli ovat kokonaan käyttämättä. Pietiläinen ei kerro sävellajeista tai niiden käytöstä millään tavalla. *Marin huilukoulun* kappaleissa ei löydy kromatiikkaa.

4.2.5. Muita musiikin teoriaan liittyviä asioita

Musiikin teorian alkeet (esim. aika-arvot ja nuottien nimet) tulevat hyvin esitettyä jokaisessa kolmessa huilukoulussa, mutta muiden asioiden esittämisessä löytyy eroja.

Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt* käsittelee kertausmerkit, maalit, kohotahdin, ja fermaatin. Nämä löytyvät luonnollisesti myös harjoituksista ja kappaleista. Da capo al Fine tulee myös tutuksi kappaleen kautta. Käsite fraasi tulee esille jo alussa ja siihen liittyy myös tehtävä, jossa kappaleesta pitää löytää fraasit. Huilukoulu käy läpi myös käsitteet variaatio, transponointi ja improvisaatio. Harjoitusten joukossa on myös näihin liittyviä tehtäviä. Huilukoulussa ei mainita intervaleista kuin oktaavi, josta on harjoituskin. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksissa intervaleista pitää osata kaikki intervallit priimistä oktaaviin; *Vi spelar flöjt* esittelee ainoataan oktaavin. Musiikkitermejä käydään huilukoulussa vaatimuksiin verrattuna vähän. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksissa musiikin muodoista pitäisi osata säe; käsite fraasi tulee huilukoulussa jo heti alussa.

Bajomin *Soitamme huilua* sisältää kertausmerkit, maalit ja musiikkisanoista da capo al finen. Kohotahdistista on maininta ja sitä tavataan myös kappaleista. Toisin kuin muut huilukoulut, *Soitamme huilua* käsittelee intervaleja aika perusteellisesti. Huilukoulu täyttää teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimukset ainakin tässä suhteessa. Bajomi käsittelee sekunnin, terssin, kvartin, kvintin ja oktaavin. Kunkin intervallin esittelyn jälkeen seuraa harjoitus, jossa on alleviivattu kaikki juuri käsitellyt intervallit. Musiikin muotoja ei käsitellä lainkaan, ja terminologiaakin käydään aika vähän läpi.

Marin huilukoulussa kertausmerkit ja maalit käydään läpi kappaleiden kautta, mutta niiden käytöstä Pietiläinen ei kerro. Marin huilukoulussa ei käydä läpi toisissa huilukouluissa käytyjä asioita edes kappaleiden kautta. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimukset jäävät intervallien, musiikin muotojen ja terminologian osalta täyttämättä.

4.3. Huilukoulut suhteutettuna huilunsoiton peruskurssi 1/3 vaatimuksiin

4.3.1. Ääniala

Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt* -huilukoulu kattaa äänialan e1-c3. *Vi spelar flöjt* jää vaatimuksista kvintin ylä-äänistä ja yhden äänen aläänistä. Bajomin *Soitamme huilua* ääniala on d1-g2. *Soitamme*

huilua jää vaatimuksista oktaavin. Pietiläisen *Marin huilukoulun* ääniala puolestaan on e1-a2. Myös *Marin huilukoulu* jää vaatimuksista oktaavin.

4.3.2. Asteikot

Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt* käy läpi F-duurin, G-duurin ja C-duurin. Opettajan täytyy siis käydä muut asteikot erikseen. Asteikon artikulaatiotavasta tai temposta ei ole mainintaa. Ensimmäisenä asteikkona huilukoulussa on F-duuri. Se tulee juuri b-sormituksen opettamisen jälkeen. Asteikot on kirjoitettu puoli- ja neljäsosanuotteina. Kolmisointua ei käsitellä huilukoulussa lainkaan. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksissa duuri- ja mollisointuun pitäisi ainakin tutustua.

Bajomin *Soitamme huilua* ei myöskään keskity asteikkoihin. Huilukoulussa käydään vain D-duuri ja harmoninen d-molli. D-duuri esitellään vasta huilukoulun loppupuolella. Harjoituksen 154 jälkeen on kuitenkin yhteenveto melkein kaikista 1/3 asteikoista (lukuunottamatta h-mollia), mutta asteikoita ei ole nuotinnettu. Ihmettelen asteikkovalintoja, koska Bajomi on käyttänyt enemmän muita sävellajeja kuin D-duuria (7 %) ja d-mollia (ei ollenkaan) kappaleissa. *Soitamme huilua* kappaleet ovat suurimmaksi osaksi G-duurissa (34 %) ja F-duurissa (28 %). G-duuri ja F-duuri olisivat olleet luontevat valinnat myös asteikoiksi. Asteikot neuvotaan soittamaan sekä yksinkertaisella kielellä että legatossa. Asteikot on kirjoitettu puoli- ja neljäsosanuotteina. Temposta ei ole mainintaa. Kolmisointu käsitellään ohimennen ja sen muodostamisesta on yksi kirjoitustehtävä; huilukoulu sivuaa siis teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksia.

Marin huilukoulussa käydään eniten läpi asteikoita. Mukana ovat C-duuri, a-molli, F-duuri, d-molli, G-duuri ja e-molli. Asteikoita käydään läpi selvästi ajatellen peruskurssi 1/3 asteikoita. Vaatimuksista puuttuu vielä D-duuri, h-molli, B-duuri ja g-molli. Asteikkojen artikulaatiotavoista tai temposta ei anneta ohjeita. Ensimmäiseksi asteikoista käsitellään G-duuri. Pietiläinen on kirjoittanut G-duurin ja e-mollin, C-duurin ja a-mollin sekä d-mollin ainoastaan kvinttiin saakka. G-duuria käytäessä ei ole opeteltu ääniä enempää kuin g1-e2. Toisaalta e-mollia olisi voinut käydä yhden oktaavin kuten 1/3 vaatimuksissa. On siis vaikea tietää, miksi Pietiläinen on jättänyt käymättä asteikot koko oktaavin alalta. Asteikot on kirjoitettu puoli- ja neljäsosanuotteina. Kolmisoinnut käydään läpi asteikkojen yhteydessä. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksissahan piti ainakin tutustua kolmisointuihin.

4.3.3. Kielitys ja artikulaatio

Vi spelar flöjt aloittaa kielityksestä puhumisen heti huilukoulun alussa. Kielityksen harjoittelu huilukoulun mukaan kannattaa aloittaa tu-tavulla. Näin kieli löytää oikean paikan. Tu-tavu helpottaa oikeanlaisen kielityksen oppimista (Agnestig-Asplund 1974, 3). *Vi spelar flöjt* käy läpi ainoastaan yksinkertaisen kielityksen, eikä tupla- tai triplakielityksestä puhuta lainkaan. Legato nähdään *Vi spelar flöjt* -huilukoulussa ensimmäisen kerran ääniharjoituksessa 63. Tästä lähtien legaton ja kielen käyttö vuorottelee kappaleissa. *Vi spelar flöjt* ei käsittele lainkaan staccatoa.

Bajomi käsittelee artikulaatiota erilaisin harjoituksin. Heti alussa kielen käyttöä harjoitellaan tyy- ja dyy-tavuilla. Tyy-tavua Bajomi neuvoo käyttämään painokkaissa sävelkuluissa ja korkean rekisterin staccatossa, dyy-tavua taas nopeissa kuluissa, kuudestoistaosissa ja portatoissa. Aloittelijoille kannattaa opettaa dyy-tavu, ettei kielenkärsä työnny liian pitkälle ja estä näin ilmavirtaa (Bajomi 1973, 5). Tupla- tai triplakieltä ei käsitellä ollenkaan.

Legato tulee mukaan harjoituksesta 20 lähtien ja siitä lähtien se esiintyy säännöllisesti huilukoulussa. Staccatoa esiintyy harjoituksesta 44 lähtien vain viidessä harjoituksessa. Oikea staccato saadaan Bajomin mukaan pallean avulla (Bajomi 1973, 6).

Marin huilukoulu ei anna alussa mitään ohjeita kielityksen opettelusta. Kaikki kappaleet soitetaan yksinkertaisella kielellä. Tupla- ja triplakieltä ei siis käsitellä. Legatoa nähdään ainoastaan loppussa olevassa joululaululiitteen kappaleissa.

4.3.4. Intonaatio

Intonaatiosta on aika vähän mainintoja, vaikka siihen pitäisi kiinnittää huomiota heti alusta alkaen. *Vi spelar flöjt* sisältää vain muutamia huomautuksia intonaatiosta. Huilukoulu neuvoo kuuntelemaan kaksiviivaista c:tä, koska se on huilussa ääni, joka nousee helposti. Jottei kaksiviivainen c nousisi, huilukoulussa neuvotaan suuntaamaan ilmavirta alaspäin (Agnestig-Asplund 1974, 16.). Alun johdannossa huilukoulun tekijät painottavat intonaation tärkeyttä heti alusta alkaen (Agnestig-Asplund 1974, 2).

Soitamme huilua käsittelee intonaation ohimennen. Bajomi neuvoo ”kuuntelemaan tarkasti”, kun soittaa jonkun muun kanssa, koska ”esitys ei saa kuulostaa epävireiseltä”. Selvitystä siihen, mikä on epävireistä, *Soitamme huilua* ei anna. *Marin huilukoulu* ei anna mitään neuvoja intonaation suhteen.

4.3.5. Esittäminen ja tulkinta

Huilukoulut sisältävät vain muutamia esittämiseen ja tulkintaan liittyviä merkintöjä. *Vi spelar flöjt* ei kiinnitä huomiota lainkaan siihen, miten kappaleet ja harjoitukset pitäisi soittaa. *Vi spelar flöjt* ei käytä ollenkaan nyanssimerkintöjä, eikä tempomerkintöjä ei ole ollenkaan. Huilukoulu ei sisällä muutenkaan mitään ohjeita, pitäisikö kappale soittaa hiljaa tai kovaa, hitaasti tai nopeasti. Ulkosoittaminen on ainoa, jota *Vi spelar flöjt* painottaa. Kappaleita otetaan uudelleen esille ja neuvotaan opettelemaan ne ulkoa.

Bajomin *Soitamme huilua* ei käytä dynaamisia merkintöjä lainkaan. Ne tulevat vasta jatko-osassa, jolloin oppilas hallitsee huilunsa paremmin (Bajomi 1973, 5). Huilukoulussa ei nähdä myöskään italiankielisiä tempomerkintöjä, mutta joidenkin harjoitusten alussa on merkintöjä siitä, miten kappaletta pitäisi soittaa. Kappaleen alussa voi lukea esim. rauhallisesti tai eloisasti. Huilukoulussa selitetään myös käsite tempo. Samalla neuvotaan harjoittelemaan nopeita kappaleita ensin hitaasti ja vasta sitten oikeassa esitysnopeudessa (Bajomi 1973, 33). Joidenkin kappaleiden alussa on kerrottu kappaleen luonteesta ja historiasta. Vanhoista tansseista, kuten menuetista, gavotista ja allemandesta on kerrottu tanssien historian ja luonteen lisäksi myös temposta ja iskuista. *Soitamme huilua* ei anna muita ohjeita esittämisestä.

Pietiläisen *Marin huilukoulussa* ei nähdä nyanssimerkintöjä, eikä tempomerkintöjä italiaksi tai suomeksi. Esittämisestä tai tulkinnasta ei ole mitään mainintoja.

4.3.6. Ohjelmisto

Olen jakanut huilukoulujen harjoitukset varsinaisiin kappaleisiin, muihin harjoituksiin (ääni- ja tekniikkaharjoitukset ja asteikot) ja kirjoitusharjoituksiin. Kappaleet olen vielä jakanut kolmeen ryhmään: omiin sävellyksiin, kansan- ja lastenlauluihin ja taidemusiikin säveltäjien sävellyksiin. Agnestic-Asplundin *Vi spelar flöjt* -huilukoulussa kappaleet ovat jakautuneet seuraavasti: Kansan- ja lastenlauluja on 97 % ja taidemusiikin säveltäjien sävellyksiä 3 %. Bajomin *Soitamme huilua* -huilukoulussa Bajomin omia sävellyksiä on 27 %, lasten- ja kansanlauluja 61 % ja taidemusiikin säveltäjien sävellyksiä 12 %. Pietiläisen *Marin huilukoulussa* Pietiläisen omia sävellyksiä on 21 % ja lasten- ja kansanlauluja 79 %.

Suurin osa kappaleista on siis kansan- ja lastenlauluja. Huilukouluista löytyy eri Euroopan maiden kansanlauluja. *Vi spelar flöjt* -huilukoulussa ruotsalaiset kansan- ja lastenlaulut ovat hyvin edustettuna, onhan huilukoulun tekijät Ruotsista. Samoin Pietiläisen *Marin huilukoulussa* on paljon suomalaisia kansan- ja lastenlauluja. Pietiläinen kertookin tarkoituksella käyttävänsä suomalaista kansanmusiikkia (Pietiläinen 1995, 3).

Omat sävellykset ovat huilukouluissa yksinkertaisia, kansan- tai lastenlaulujen kaltaisia sävellyksiä. *Vi spelar flöjt* ei sisällä ollenkaan tekijöiden omia sävellyksiä. *Soitamme huilua* tekijän omat sävellykset ovat helppoja parin sävelen lyhyitä teoksia. *Marin huilukoulussa* tekijän omat sävellykset ovat samankaltaisia. Lisäksi Aino Pietiläinen on sovittanut kappaleita moniäänisiksi. Olen laskenut nämä sovitukset tekijöiden omien sävellysten ryhmään.

Huilukouluissa on myös muutamia taidemusiikin säveltäjien kappaleita (kappaleita mm. J.S.Bachilta, Telemannilta ja muilta barokkisäveltäjiltä). Pietiläisen *Marin huilukoulussa* ei taidemusiikin kappaleita ole.

Yksikään kappaleista ei kuulu peruskurssi 1/3 tutkintovaatimukseen, eikä ne myöskään yllä vaatimusten tasolle. Huilukoulujen kappaleita ei voi siis käyttää tutkinto-ohjelmistossa.

TAULUKKO 4. Kappaleiden jaottelu.

	Vi spelar flöjt	Soitamme huilua	Marin huilukoulu
Kansan- ja lastenlaulut	97 %	61 %	79 %
Omat sävellykset	-	27 %	21 %
Taidemusiikin säveltäjien sävellykset	3 %	12 %	-

Koska huilukoulujen kappaleet ovat suurimmaksi osaksi kansan- tai lastenlauluja ja huilukoulujen tekijöiden omia sävellyksiä tai sovituksia, ne ovat pituudeltaan melko lyhyitä. *Vi spelar flöjt* -huilukoulun pisin kappale on 16 tahdin pituinen. *Soitamme huilua* pisin kappale on 29 tahdin pituinen. *Marin huilukoulun* pisin kappale on myös 16 tahdin pituinen.

Vi spelar flöjt -huilukoulun alussa kappaleet ovat lyhyitä, vain neljän tahdin mittaisia. Aluksi kappaleissa harjoitellaan kolmea ensimmäiseksi opeteltua ääntä eli säveliä g1, a1 ja h1. Kohta mukaan tulee c1 ja d1. Kappaleet ovat alussa neljakoisia, mutta pian tulee mukaan myös 3/4 -tahtilaji. Uusia ääniä, musiikkisanoja ja käsitteitä tulee lisää pikkuhiljaa. Jotkut kappaleet alussa ovat aivan ääniharjoitusten kaltaisia. Vauhti on sen verran hidas, että nuorimmatkin huilunsoittajat ehtivät omaksua uudet asiat. *Vi spelar flöjt* -huilukoulun kappaleet eivät sisällä mitään yllätyksiä. Kappaleissa harjoitellaan lähinnä uusia ääniä.

Soitamme huilua ensimmäiset kappaleet ovat myös muutaman äänen kappaleita. Alussa käydään läpi g1 ja a1. Mukaan tulee nopeasti h1 ja c2. Kahdeksasosanuotit ja pisteellinen neljäsosanuotti tulevat mukaan heti ensimmäisten ääniharjoitusten ja kappaleiden jälkeen. Ne antavat kappaleisiin nopeutta ja vaikeutta. *Vi spelar flöjt* esittelee kahdeksasosanuotin paljon myöhemmin (liite 2). Etumerkinnot ja harvinaisemmat tahtilajit tulevat *Soitamme huilua* -huilukoulussa paljon aikaisemmin (jo sivulla 16). Samoin ensimmäinen yhteissoittokappale on jo sivulla 13. Yhteissoittoa on paljon ja ne vaikeutuvat sitä mukaa, kun huilukoulu etenee. Jos oppilas etenee nopeasti, opettaja voi valita kappaleet, jotka vaativat enemmän. Legato ja staccato nähdään melko aikaisessa vaiheessa kappaleissa. Tämä antaa myös vaihtelua huilukouluun alusta alkaen. *Soitamme huilua* sisältää paljon samaa aihetta käsitteleviä harjoituksia ja kappaleita, joten nopeasti etenevän oppilaan ei kannata käydä läpi kaikkia harjoituksia. Jos taas joku asia tuntuu vaikeammalta, sitä voi harjoitella valitsemalla useamman samaan aiheeseen liittyvän harjoituksen.

Kappaleet *Marin huilukoulun* alussa ovat samaten kolmen sävelen (g1, a1 ja h1) kappaleita. Uudet äänet ja sormitukset tuovat kappaleisiin lisää säveliä. Kappaleet ovat koko huilukoulun ajan helppoja ja lyhyitä lauluja. Ne ovat suurimmaksi osaksi kansan- ja lastenlauluja tai Pietiläisen sovittamia kansanlauluja, joten niissä ei pelata erikoisilla tahtilajeilla, tilapäismerkeillä, kromatiikalla. Huilukoulun kappaleet ja muutkin harjoitukset on ryhmitelty sävellajeittain. Ensin käydään läpi asteikko ja sen jälkeen kappaleita samassa sävellajissa. *Marin huilukouluun* antaa vaihtelua lukuisat duot ja triot ja jopa moniäänisemmätkin kappaleet. Muuten se sisältää paljon samankaltaisia ja samoja harjoituksia, joten nopea oppija käy huilukoulun läpi todella nopeasti. Pietiläinen ei anna mitään ohjeita siitä, mihin pitäisi kiinnittää huomiota soittaessa kappaleita tai mikä on kappaleiden käyttötarkoitus.

TAULUKKO 5. Huilukoulujen harjoitusten jaottelu.

	Vi spelar flöjt	Soitamme huilua	Marin huilukoulu
Kappaleet	76 %	64 %	92 %
Ääni-, tekniikka- ja im- provisointiharjoitukset ja asteikot	15 %	34 %	6 %
Kirjoitustehtävät	9 %	2 %	2 %

Halusin jakaa kappaleet karkeasti kolmeen eri ryhmään, jotta saisi käsityksen kappaleiden luonteesta. Kappaleiden lisäksi huilukouluissa on ääni- ja tekniikkaharjoituksia ja asteikoita. Varsinkin Bajomilla on runsaasti (n. 33 % harjoituksista) ääni- ja tekniikkaharjoituksia sekä myös improvisointiharjoituksia. Näitä harjoituksia on varsinkin huilukoulujen alussa ensimmäisiä ääniä harjoitellessa ja silloin, kun huilukoulussa esitellään uusi ääni.

Agnestig-Asplundin *Vi spelar flöjt* sisältää paljon tehtäviä, joissa pitää ensin kirjoittaa oikeat nuotit, ja sitten soittaa harjoitus. Samoin se sisältää paljon myös transponointiharjoituksia. Bajomin *Soitamme huilua* sisältää paljon ääni- ja artikulointiharjoituksia. Varsinkin alussa äänenmuodostusta opetellessa on paljon harjoituksia, jossa harjoitellaan yhdellä äänellä hengitystä, kielitystä ja nuottien aika-arvoja. Varsinkin g1, a1 ja h1 saavat paljon huomiota Bajomilta, koska ne ovat ensimmäiset opeteltavat äänet. Huilukoulussa harjoitellaan paljon myös hankalia sormituksia. Esim. huilukoulun alussa on harjoitus, millä opetellaan vaihtamaan h1-c1-h1 sormitukset. Myöhemmin opetellaan kaksi tapaa soittaa b. Bajomi kiinnittää huomiota myös eri artikulaatiotapojen harjoitteluun. Alussa sivulla 15 harjoitellaan legatoa, sivulla 20 staccatoa. Bajomi antaa myös ohjeet, miten legato ja staccato soitetaan. Myös transponointi- ja kirjoitusharjoituksia on paljon kuten *Vi spelar flöjt* -huilukoulussakin. Monissa harjoituksissa pitää ensin kirjoittaa oikeat nuotit tai piirtää tahtiviivat paikoilleen, ja vasta sitten soittaa harjoitus. Huilukoulussa on myös ulkoasoittoharjoituksia. Kurssitutkintoa varten ulkoasoittamiseen on hyvä paneutua alusta asti. Joissakin ääniharjoituksissa Bajomin neuvot saattavat johtaa harhaan, kuten sivulla 40, kun Bajomi neuvoo, kuinka samalla sormituksella saa kaksi eri oktaavin päässä toisistaan olevaa ääntä. Bajomi neuvoo puristamaan huulet yhteen ylemmän äänen saamiseksi. Oktaavin vaihtamista ei saada kuitenkaan aikaan pelkästään huulilla. Opettajalle tarkoitettussa huo-

mautuksia osassa (s. 7) Bajomi kuitenkin neuvoo, että ”korkeat äänet saadaan aikaan ainoastaan muuttamalla puhalluskulmaa huulien ja leuan avulla”. Tämäkin ohje jää puolitiehen. Bajomi ei kerro, kuinka puhalluskulma ja leuka vaikuttavat ääneen ja että myös tuki on tärkeä ylä-ääniä muodostettaessa.

Pietiläisen *Marin huilukoulussa* ei ole ollenkaan ääni- ja tekniikkaharjoituksia, vaan kaikki tähän ryhmään lasketut ovat asteikkoja, joita *Marin huilukoulussa* olikin kaikista eniten kolmesta tutkimastani huilukoulusta.

Kirjoitustehtävät muodostavat vain pienen osan huilukoulujen harjoituksista. Eniten näitä harjoituksia on *Vi spelar flöjt* -huilukoulussa (9 % kaikista harjoituksista). Huilukoulun kirjoitustehtäviin kuuluu nuottiavaimen piirtämistä, nuottien tunnistusta, tahtien täyttämistä, nuottien aika-arvojen tunnistamista. Tarkoituksena on kerrata ja opetella musiikin teoriaa.

Soitamme huilua -huilukoulun kirjoitustehtäviin olen laskenut myös muut tehtävät, jotka eivät mene kappaleisiin ja muihin soittoharjoituksiin. Heti alussa on tehtävät äänen saamisesta suukappaleella ja huilun kokoamisesta. Kuten *Vi spelar flöjt*, *Soitamme huilua*kin sisältää nuotintunnistus-, melodiantunnistus-, nuottien piirtämis- ja musiikkisanojen kääntämistehtäviä.

Marin huilukoulussa on vain kaksi kirjoitustehtävää; nuotinpiirtämistehtävä ja sävellajin ja kappaleen yhdistämistehtävä.

Huilukoulut sisältävät myös yhteissoittoa. On hyödyllistä tottua siihen heti alusta lähtien. En ole laskenut mukaan kaanoneita, koska ne voidaan soittaa myös sooloina. *Vi spelar flöjt* sisältää aika vähän yhteissoittoa verrattuna muihin kahteen huilukouluun. 86 kappaleesta 94 % on sooloja ja 6 % duoja. Trioja tai useampi äänisiä kappaleita ei ole ollenkaan. Duot ovat joko toisen huilun, rumpujen tai triangelin kanssa. *Soitamme huilua* -huilukoulun 105 kappaleesta 62 % on sooloja, 36 % duoja ja 2% trioja tai useampi äänisiä kappaleita. Duot ovat kahdelle huilulle, huilulle ja kitaralle, pianolle, triangelille, tamburiinille, kellopelille tai kastanjetille. Triot ja useampi ääniset kappaleet ovat huiluille, huiluille ja ksylofonille tai kitaralle ja huiluille ja metallofonille. Pietiläisen *Marin huilukoulun* 105 kappaleesta sooloja on 74 %, duoja 16 % ja trioja ja kvartettoja 10 %. Duot ovat pianolle ja huilulle, triot ja kvartetot ovat huiluille.

TAULUKKO 6. Kappaleiden jaottelu sooloihin ja useampiäänisiin.

	Vi spelar flöjt	Soitamme huilua	Marin huilukoulu
soolot	94 %	62 %	74 %
duot	6 %	36 %	16 %
triot ja useampiääniset	-	2 %	10 %

5. ARVIONTI

5.1. Huilunsoiton aloittamiseen liittyvät kysymykset

Huilunsoittoa aloittavalle ensimmäiseksi opetetut asiat jäivät huilukouluissa muutamien pintapuolisten ohjeiden antamiseen tai huilukoulun sivujen reunoilla oleviksi huomautuksiksi.

Vi spelar flöjt ei anna mitään ohjeita huilun kokoamisesta, sormien paikoista huilulla tai huilun huollosta. Opettajan täytyy neuvoa oppilasta näissä asioissa. Sormitukset huilukoulu havainnollistaa otetaulukolla, joka muistuttaa huilua, joten ne on helppo oppia. Huilunsoittoasentoa ei käsitellä muuten kuin parilla erillään olevalla ohjeella. Näitä ohjeita tuskin huomaa, sillä ne on pienellä tekstillä kappaleiden välissä ja erillään toisistaan. Ohjeet olisi voinut kerätä yhteen huilukoulun alkupuolelle, jotta jo heti alussa olisi muodostunut oikea käsitys oikeasta huilunsoittoasennosta. Ripoteltuna joka puolelle huilukoulua ne eivät hyödytä aloittelijaa lainkaan. Ansatsista ja äänen muodostamisesta sekä hengittämisestä on muutama ohje, muttei kuvia, jotka voisivat helpottaa oppimista. Ohjeita on muutenkin liian vähän, ja ne herättävät vain lisää kysymyksiä. Huulten asento, huilun asento ja millainen ilmavirran pitää olla, on asioita, jotka eivät selviä lainkaan. Ohje puhaltava tavalla ei välttämättä selvitä kaikille äänenmuodostusta. Muutama lyhyt ja ytimekäs ohje huilukoulun alussa ennen harjoituksia olisi voinut olla paikallaan tai sitten epätäydelliset ohjeet olisi voinut jättää antamatta. Harjoittelusta ei löydy mitään ohjeita, vaikka juuri huilunsoittoa aloittaessa

pitäisi soittaa päivittäin äänen löytämiseksi. *Vi spelar flöjt* olettaa, että ennen huilukoulun aloittamista opettaja on opettanut tietyt perusasiat aloittelijalle. Siksi niistä mainitaan enää kertauksenomaisesti. Havainnollistavat kuvat olisivat helpottaneet oppimista.

Soitamme huilua antaa ohjeita huilun kokoamisesta ja sormien oikeista paikoista, ja havainnollistaa neuvot selkein kuvin. Huilun huollosta on useita hyödyllisiä neuvoja. Bajomin käyttämä otetaulukko voisi muistuttaa selkeämmin huilua. Soittoasentoon kiinnitetään aika paljon huomiota sekä tekstin että valokuvien avulla, tosin valokuvat voisivat olla selkeämpiä. *Soitamme huilua* kiinnittää huomiota myös käsien ja sormien asentoon, joihin muut huilukoulut eivät paljoa puutu. Vaikka oikeasta huilunsoittoasennosta ohjeita löytyykin, ne ovat ripoteltuna ympäri huilukoulua. Tärkeitä ohjeita löytyy varsinkin ”huomautuksia opettajalle” osiosta. Ohjeet olisivat voineet olla tiiviisti koottuna samaan paikkaan. *Soitamme huilua* kertoo äänenmuodostuksesta ja ansatsista eniten kolmesta huilukoulusta. Ohjeet ovat kuitenkin hieman harhaanjohtavia ja niitä on liian vähän. Bajomi neuvoo vetämään huulia erilleen toisistaan kuten hymyillessä (Bajomi 1973, 9). Tämä antaa vaikutelman, että huulia pitäisi kiristää, jota taas ei pidä tehdä. Vaikka oikeanlainen hengittäminen liittyy läheisesti äänenmuodostukseen, *Soitamme huilua* ei anna mitään ohjeita siitä. Ainoa ohje on syvään hengittäminen, mikä ei juurikaan kerro, miten pitää hengittää. *Soitamme huilua* kehottaa harjoitteluun päivittäin ääniharjoituksia. Tämä on ainoa, mutta hyvä ohje harjoittelusta.

Marin huilukoulu eroaa kahdesta muusta huilukoulusta siinä, että se ei anna ohjeita mistään huilunsoiton aloittamiseen liittyvästä asiasta. Huilun kokoaminen, huolto ja huilun soittoasento jäävät kokonaan läpikäymättä. Otekaavio on mielestäni paras kaikista otekaavioista, koska se muistuttaa oikeaa huilua eniten. Huilukoulu ei anna mitään ohjeita ansatsin tai äänen muodostamisesta, hengittämisestä tai harjoittelusta. Huilukoulu olettaa, että aloittelija on perehtynyt näihin asioihin jo ennen kuin aloittaa soittamaan huilukoulua. Samalla opettajalle jää enemmän vastuuta pienimpienkin asioiden muistuttamisesta, kuten huilun kokoamisesta oikealla tavalla.

5.2. Huilukoulujen vastaavuus musiikin teorian ja säveltapailun peruskurssi 1/3 tutkintovaatimukseen nähden

Vi spelar flöjt ei käsittele kovin monipuolisesti nuottien ja taukojen aika-arvoja. Tekniikkaa ja kieltä ei näin ollen pääse kehittämään. Kuitenkin teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimukset tulevat täytettyä aika-arvojen suhteen. Nuottien nimet opitaan samalla uuden sormituksen kanssa. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksissa vaaditut sävelet ja oktaavialat ei tule käytyä läpi. Huilukoulussa ei käydä kuin muutama tavallisin tahtilaji. Ne ovat kuitenkin vaadittavat 1/3 tahtilajit (2/4, 3/4 ja 4/4). Niiden yleistä merkitsemistapaa ei opetella, vaan tahtilajit esitetään numeroin 2, 3 ja 4. Merkitsemistavan vuoksi tahtilajeja saattaa olla aluksi helpompi oppia, mutta niitä voi olla myöhemmin vaikea hahmottaa tahtilajien oikeaa merkitsemistapaa. Huilukoulun kappaleet ovat ainoastaan muutamassa sävellajissa, joten useat 1/3 vaatimukseen kuuluvat sävellajit jäävät läpikäymättä. Sävellajeja harjoitellaan kuitenkin improvisointi- ja transponointiharjoituksin, joiden avulla sävellajien oppiminen on tehokasta. Muuta musiikin teoriaa, kuten musiikkisanoja, terminologiaa ja intervaleja *Vi spelar flöjt* käsittelee aika vähän. Huilukoulu ei siis anna hyviä edellytyksiä teoria 1/3 suorittamiseen.

Soitamme huilua on käsittelemistäni huilukouluista monipuolisin teoria 1/3 vaatimukseen nähden. *Soitamme huilua* -huilukoulussa aika-arvot on käsitelty aika monipuolisesti. Samoin kuin *Vi spelar flöjt* -huilukoulussa nuottien nimet tulevat käytyä aina uuden sormituksen yhteydessä. Teoria 1/3 vaatimus käydä läpi oktaavialat pienestä kolmiviivaiseen ei toteudu. Tahtilajeja käsitellään monipuolisesti; enemmän kuin 1/3 vaatimuksissa pyydetään. *Soitamme huilua* sisältää myös harvinaisempia tahtilajeja (esim. 5/4), joita ei käsitellä edes teoria 2/3 vaatimuksissa. Tahtilajit 4/4 ja 2/2 opetellaan myös toisella merkitsemistavalla (C ja c). Näihin merkitsemistapoihin on hyvä tottua alusta alkaen. Myös sävellajien käyttäminen on Bajomilla monipuolisempaa kuin muissa huilukouluissa. *Soitamme huilua* käy perusteellisesti läpi intervaleja toisin kuin muut huilukoulut. Muita teorian käsitteitä tulee tasaisesti pitkin huilukoulua.

Marin huilukoulussa musiikin teoriaa ja sen käsitteitä ei pidetä tärkeinä, koska niistä ei ole mitään mainintoja. Kuten huilunsoiton aloittamiseen liittyvät asiat, myös teoria jää kokonaan käsittelemättä. Aika-arvojen osalta teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksista ei jää puuttumaan mitään. Nuottien nimet käsitellään sormitusten yhteydessä kuten muissakin huilukouluissa. Teorian ja sävellajien 1/3 vaatimuksista jää pieni ja kolmiviivainen oktaaviala kokonaan käsittelemättä. Huilukoulu sisäl-

tää tahtilajeja monipuolisimmin kuin *Vi spelar flöjt*, mutta ei niin monipuolisesti ja harvinaisia tahtilajeja käyttäen kuin *Soitamme huilua*. Käytetyimmät tahtilajit ovat 2/4, 3/4 ja 4/4, jotka kuuluvat 1/3 vaatimuksiin. Sävellajien käyttö keskittyy muutamaaan duuriin, mutta *Marin huilukoulussa* molleja käytetään enemmän kuin muissa huilukouluissa. Muuta teoriaa *Marin huilukoulu* ei käsittele. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksista puuttuu siis aika paljon.

5.3. Huilukoulujen vastaavuus huilunsoiton peruskurssin 1/3 tutkintovaatimuksiin nähden

Mikään huilukouluista ei kattanut huilunsoiton peruskurssi 1/3 vaatimuksia. Suurimmat puutteet löytyvät huilukoulujen ohjelmistossa, josta ei löytynyt yhtään sellaista kappaletta tai harjoitusta, joka olisi sellaisenaan sopinut 1/3 ohjelmistoon, saati sitten tutkinto-ohjelmaan.

Vi spelar flöjt -huilukoulun ääniala jää vaatimuksista kvintin ylä-äänistä ja yhden äänen alaäänistä. Muuten huilukoulun ääniala on laajin kaikista kolmesta huilukoulusta. *Vi spelar flöjt* ei tutustu 1/3 asteikkoihin lukuunottamatta F-, G- ja C-duuria. Asteikot jäävät näin opettajan opetettavaksi. Artikulaatiotatapoja täytyy opetella muuten, koska huilukoulussa niitä ei käydä läpi. Intonaatioon huilukoulu ei kiinnitä huomiota kovinkaan paljon. Nyanssi- tai tempomerkintöjä ei ole huilukoulussa suomeksi eikä italiaksi. Esittämisestä tai tulkinnasta *Vi spelar flöjt* antaa muutenkin vähän neuvoja. Huilukoulun kappaleet ovat lyhyitä, ja alussa ne ovat ääniharjoitusten kaltaisia. Ne eivät siis kelpaa 1/3 tutkintovaatimukseen. Transponointi- ja improvisointiharjoituksia on paljon, kuten harjoituksia, joissa täytyy ensin piirtää nuotit ja vasta sitten soittaa harjoitus. Nämä opettavat oppilasta käyttämään omaa päätään ja soittamaan nuotteihin tukeutumatta. Kirjoitustustehtäviä on kaikista eniten kolmesta huilukoulusta. Niissä opetellaan pääasiassa musiikin teoriaa. Ne toimivat hyvinä kertausharjoituksina. *Vi spelar flöjt* sisältää vain vähän yhteissoittoa, mikä on puute, koska 1/3 tutkinnossa soitettavat kappaleet ovat yleensä pianosäestyksellisiä. Huilunsoittoa aloittavan täytyy soittaa lisäksi yhteissoittokappaleita. Suurin osa huilukoulun kappaleista ei sellaisenaan kelpaa huilunsoiton 1/3 ohjelmistoon tai tutkinto-ohjelmaan. Muutamat loppupuolen kappaleista ovat kuitenkin sellaisia, että ne voisivat olla koelmavihkossa, joka on 1/3 vaatimusten tasoinen.

Bajomin *Soitamme huilua* ääniala jää vaatimuksista oktaavin. Suurin osa vaatimuksissa olevista asteikoista jää huomiotta. Huilukoulun lopussa on kirjoitettu yhteenvedo kaikista asteikoista, mutta ne eivät ole nuotinnettu, joka helpottaisi niiden omaksumista. Bajomi käyttää eri artikulaatiotapoja monipuolisimmin kolmesta huilukoulusta. *Soitamme huilua* käsittelee yksinkertaisen kielen lisäksi legaton ja staccaton. Huilukoulu ei kiinnitä huomiota intonaatioon. *Soitamme huilua* paneutuu eniten huilukouluista esittämiseen ja tulkittamiseen. Dynaamisia merkintöjä ei ole lainkaan huilukoulussa, mutta ohjeita tempoista ja esittämistyylistä on suomeksi. *Soitamme huilua* ohjelmisto on suurimmaksi osaksi kappaleita, mutta myös ääni-, tekniikka- ja improvisointiharjoituksia on runsaasti. Kappaleet ovat suurimmaksi osaksi kansanlauluja ja tekijän omia sävellyksiä. Ne ovat lyhyitä, muutaman sävelen kappaleita, joten ne eivät kelpaa huilunsoiton 1/3 vaatimuksiin. Ääni- ja artikulointaharjoituksia on paljon. Ne valmistavat varsinaisiin kappaleisiin. *Soitamme huilua* sisältää paljon yhteissoittoa. Vaikka suurin osa kappaleista onkin sooloja, duoja ja useampiäänisiä kappaleita on tasaisesti huilukoulun alusta alkaen. Huilukoulusta saa hyvää kokemusta yhteissoittoa varten myös pianosäestyksellisiin kappaleisiin esim. tutkintoja varten. Muutamat loppupuolen kappaleet (esim. menuetit) voisivat täyttää 1/3 vaatimukset. Ne voisivat käydä ainakin 1/3 ohjelmistoon, ehkä myös tutkinto-ohjelmaan.

Pietiläisen *Marin huilukoulun* ääniala puolestaan jää vaatimuksista oktaavin. *Marin huilukoulu* käy asteikoita eniten muihin huilukouluihin verrattuna. Huilukoulu käy asteikot niin systemaattisesti, että huilukoulu selvästikin tähtää 1/3 tutkinnon suorittamiseen. Huilukoulussa kielityksestä tai artikulaatiotavoista ei ole mitään tekstiä, eikä siinä käytetä muita kuin yksinkertaista kieltä ja lopussa joululaululiitteessä legatoa. Intonaatiosta ei ole mainintoja. *Marin huilukoulu* ei puutu millään myöskään esittämiseen tai tulkintaan; siinä ei ole dynaamisia tai tempomerkintöjä. *Marin huilukoulun* ohjelmisto on lähes yksinomaan kappaleita. Asteikot muodostavat toisen aika laajan kokonaisuuden. Kappaleet ovat suurimmaksi osaksi kansan- tai lastenlauluja, mutta Pietiläisen omat sävellykset ja sovitukset varsinkin erilaisille huilukokoonpanoille ovat hyvin edustettuina. Yhteissoittoa eli duettoja ja varsinkin trioja, kvartettoja ja jopa kvintettoja on paljon. Huilukoulua voi suositella yhteissoiton vuoksi. *Marin huilukoulun* kappaleet ovat liian yksinkertaisia, jotta niitä voisi kelpuuttaa 1/3 ohjelmistoon, saati sitten tutkinto-ohjelmaan.

TAULUKKO 7. Yhteenvedo huilukoulujen ominaisuuksista.

ei mainita ollenkaan -
 asiaa jonkin verran +
 asiaa paljon ++

	Vi spelar flöjt	Soitamme huilua	Marin huilukoulu
huilun kokoaminen	-	++	-
sormien paikat huilulla	-	++	-
sormitukset	+	+	++
huilun huolto	-	++	-
ensimmäiset äänet: yksivii- vaiset h, a ja g	+	+	+
huilunsoittoasento	+	++	-
ansatsi	+	++	-
äänen muodostaminen	+	++	-
hengittäminen	+	+	-
harjoittelu	-	+	-
g-avain	+	+	+
f-avain	-	+	+
nuottien ja taukojen aika- arvot teoria 1/3 vaatimusten mukaan	+	++	++
nuottien nimet	+	+	+
oktaavialat teoria 1/3 vaa- timusten mukaan	-	-	-
korotus-, alennus- ja pa- lautusmerkit	+	++	-
tahtilajit teoria 1/3 vaati- musten mukaan	+	+	+
tahtilajit teoria 2/3 vaati- musten tai ylempien tut- kintojen mukaan	-	+	-
sävellalajit 1/3 vaatimusten	-	-	-

mukaan			
intervallit	+	++	-
duuri- ja mollikolmisoinnut	-	+	++
säe ja muut musiikin muo-	-	+	-
dot			
terminologia ja musiik-	-	++	+
kisanastoa			
ääniala (d1-g3)	-	-	-
asteikot kahteen ylennyk-	-	-	-
seen ja alennukseen (1 /3			
vaatimusten mukaan)			
asteikot yhteen ylennyk-	-	-	+
seen ja alennukseen			
artikulaatio	+	++	+
kielitys	+	+	+
intonaatio	+	-	-
esittäminen ja tulkinta	+	++	-
ohjelmiston monipuolisuus:			
kappaleet	+	+	++
ääni- ja tekniikkaharjoituk-	+	++	+
set			
transponointi- ja impro-	+	+	+
visointiharjoitukset			
asteikot huilunsoiton 1/3	+	+	++
vaatimusten mukaan			
kirjoitustehtävät	++	+	+
yhteissoitto (duot)	+	++	++
yhteissoitto (triot ja usem-	-	+	++
piäniset kappaleet)			
kappaleet huilunsoiton 1/3	-	-	-
vaatimusten mukaan			

5.4. Huilukoulujen käytöstä ja tarkoituksesta

Kaikki kolme huilukoulua soveltuvat huilunsoiton aloittaneille. Kuitenkin pieniä eroja löytyy huilukouluista. *Vi spelar flöjt* käy hyvin lapsille kuvituksensa, kappaleiden nimien ja niihin liittyvien sanojen vuoksi. Kappaleet ja harjoitukset käyvät uusia asioita läpi melko hitaasti. Huilukoulua ei voi käydä läpi ilman opettajan neuvoja. Sekä aloittamiseen liittyvät asiat (huilun kokoaminen, äänen muodostaminen, sormitukset, hengittäminen) että musiikin teoria jäävät aika vähälle huomiolle. Huilukoulussa on kuitenkin muutamia näihin liittyviä ohjeita, mutta ne ovat hajallaan pieninä viitteinä huilukoulussa, ja ne herättävät vain lisää kysymyksiä. Huilukoulusta ei ole itseopiskeluun. Teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimukseen verrattuna huilukoulu kattaa ne aika hyvin. Toisin on huilunsoiton 1/3 vaatimusten kanssa. Huilukoulu ei pysty vastaamaan niihin. Suorittaakseen huilunsoiton 1/3 tutkinnon pitäisi opetella lisää ääniä, asteikoita, artikulaatiotapoja, esittämiseen ja tulkintaan liittyviä asioita ja vaikeampia ja monipuolisempia kappaleita.

Soitamme huilua käsittelee aloittamiseen liittyviä asioita kaikista eniten kolmesta huilukoulusta. Siinä on selkeitä kuvia, jotka auttavat omaksumaan asiat nopeammin. Alussa olevat liitteet kertovat ohjeet tiiviisti. Huilukoulu soveltuu tämän vuoksi myös itseopiskeluun. Tosin jotain asioita, kuten äänenmuodostusta ei voi opetella omin päin, eikä sitä voi oppia muutamalla ohjeella. Opettajan näyttämä malli on tärkeä. Huilukoulu etenee melko hitaasti, joten asiat ehtii ainakin omaksumaan rauhassa. Teoriaa *Soitamme huilua* käsittelee aika monipuolisesti. Huilukoulu käy asioita enemmän kuin teorian ja säveltapailun 1/3 vaatimuksissa lukee. Huilunsoiton 1/3 vaatimukset eivät tule katettua yhtä hyvin. Kolmesta huilukoulusta *Soitamme huilua* käy läpi asioita eniten. 1/3 tutkinnon suorittamiseksi pitäisi samoin kuin *Vi spelar flöjt* -huilukoulun opetella lisää ääniä, asteikoita, artikulaatiotapoja, esittämiseen ja tulkintaan liittyviä asioita ja vaikeampia ja monipuolisempia kappaleita. Huilukoulu soveltuu kuitenkin käytettäväksi ennen etydivihkoja ja kappaleita, jotka ovat 1/3 tasoisia.

Marin huilukoulu ei anna mitään ohjeita huilunsoiton aloittamiseen liittyvistä asioista tai teoriasta. Huilukoulu ei siis sovellu itseopiskeluun, vaan sen tekijä olettaa, että perusasiat on käyty jo ennen huilukoulun aloittamista. Huilukoulu ei pysty valmentamaan huilunsoiton 1/3 tutkintoa varten, vaan sen jälkeen pitää soittaa vielä paljon etydejä ja kappaleita. Yhteissoiton ja asteikkojen harjoittelun kannalta *Marin huilukoulua* voi suositella.

Miten nämä kolme huilukoulua sitten valikoituivat kyselyssä käytetyimpien joukkoon? Ja onko näillä huilukouluilla mitään yhteistä? Kaikki huilukoulut alkavat todella helpoista harjoituksista.

Niissä on paljon tuttuja lasten- ja kansanlauluja, joita vasta-alkajien on helppo ja hauska omaksua. Opettajien on helppo alkaa soittamaan oppilaan kanssa jotain huilukoulua, eikä tarvitse itse tehdä harjoituksia. Nuorempien oppilaiden on hauskempi soittaa ”oikeaa” soittovihkoa, eikä opettajan itsensä tekemiä ”tylsii” harjoituksia, vaikka harjoitukset olisivatkin parempia kuin huilukoulun harjoitukset. Tarkastelemani kolme huilukoulua sopivat kaikki hyvin tällaiseen käyttöön. Niistä on helppo valikoida sopivia harjoituksia tarpeen mukaan. Itse en kävisi näitä huilukouluja läpi sivu sivulta ja harjoitus harjoitukselta, ellei oppilaana olisi todella nuori tai hidas omaksumaan asioita. Huilukoulujen loppupuolella kannattaa ottaa lisäksi helppoja etydejä ja pikkukappaleita, koska nämä huilukoulut ovat vaikeusasteeltaan aika helppoja. Samoin kannattaa käyttää muitakin ääni- ja tekniikkaharjoituksia rinnalla.

5.5. Jatkotutkimus ja sen tarve

Tutkimusongelmani lähti käytännölliseltä pohjalta. Kolme huilukoulua on analysoitu perusteellisesti, ja niiden ominaisuudet on koottu yhteen. Tulokset tulevat hyödyttämään niin itseäni kuin muitakin huilunsoitonopettajia. Varsinkin aloittelevat huilunsoitonopettajat löytävät varmasti tästä työstä vinkkejä huilukoulua valitessaan. Myös vanhemmat huilunsoittoa aloittavat ja itseopiskelijat voivat hyötyä työstäni.

Työni tulokset antavat viitteitä muistakin huilukouluista ja muidenkin soittimien kouluista. Suurin osa soittimien kouluista on sellaisia, että niitä ei voi opiskella itse, vaan niitä pitää soittaa opettajan ohjauksessa. Soittimien koulut ovat usein myös sen verran hitaasti eteneviä, että niitä ei ole tarkoituskaan edetä kappale kappaleelta. Harjoituksia ja kappaleita voi soittaa tarpeen ja kulloisen ongelman mukaan eri paikoista, eikä huilukouluja tarvitse käydä systemaattisesti läpi tehtävä tehtävältä. Useimmat soittimien kouluista käyvät hyvin soitettavaksi ennen siirtymistä etydien ja kappaleiden pariin. Niiden pitäisi antaa hyvä pohja soittamisen perusasioista.

Tulevaisuudessa minua kiinnostaisi laajentaa kyselyä ja analysoida kyselyn vastauksia tarkemmin kuin tässä. Kyselyhän jää nyt taka-alalle lähinnä antamaan lisätietoja sisältöanalyysiä varten. Kyselyn voisi myös lähettää useammalle huilunsoitonopettajalle. Kyselyssä haluaisin tiedustella huilunsoitonopettajilta, mitä asioita huilukoulujen pitäisi käsitellä, mitä puutteita yleensä huilukouluissa on, mitä huilukouluja he käyttävät ja miksi, mitä ominaisuuksia he käyttämässään huilukouluissa arvostavat ja toisaalta, mitä puutteita siinä heidän mielestään on.

Voisin käsitellä useampia huilukouluja. Kiinnostavaa olisi tietää, millaisia ovat huilukoulut, joita kyselyn mukaan ei käytetä juuri lainkaan, ja mikä erottaa ne useammin käytetyistä huilukouluista. Onko useammin käytetyillä huilukouluilla sittenkin joitain yhteisiä tekijöitä vai onko vain sattumaa, että jotkut huilukoulut pysyvät suosittuina vuodesta toiseen.

Samalla minua kiinnostaa kysyä, mitä vaatimuslistassa mainittuja huilukouluja todella käytetään. Tuntuu, että monet listalla olevat huilukoulut ovat aikansa eläneet, eikä niitä käytetä enää lainkaan. Mitä nämä sitten tekevät listalla?

Minua kiinnostaisi myös verrata toisten soittimien kouluja ja huilukouluja toisiinsa. Kiinnostaisi tietää, onko niissä samanlaisia harjoituksia ja onko niiden rakenne sama, kuin huilukouluissa. Samoin haluaisin tietää, onko niissä sellaisia harjoituksia, joita en ole tavannut huilukouluissa mutta jotka olisivat hyvä lisä myös huilukouluihin.

LÄHTEET

- Aitta, Mirva 1997. Käyrätorven alkeiskoulujen arviointia. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Blomqvist, Johanna 1993. Återgivande eller skapande tonkonst: en analys av svenska flöjtskolor. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Eho, Ulla 1987. Suomessa ilmestyneet urkukoulut. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Halme, Eva 1986. Emil Prillin huilukoulun käytöstä. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Huuki, Satu 1993. Huilunsoiton perusteet: kirjan ”Illustrated fluteplaying” pohjalta. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Jokinen, Markku 1989. Viulunsoiton sormitusperiaatteet neuvostoliittolaisen viulukoulun mukaan. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Jääskeläinen, Kristiina 1990. 1/3 pianonsoiton ja teorian oppimateriaali 6-9-vuotiaille. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Korkalainen, Hannu 1991. Käyrätorvikoulut musiikkioppilaitosten kurssitutkintovaatimuksissa. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Korpela, Marja 1987. Katsaus viulun soittotekniikan ja pedagogiikan kehitykseen sekä kuvaus kuuden alkeisviulukoulun etenemistavoista. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Kukkonen, Anne-Mari 1994. Eräiden Helsingin seudun musiikkioppilaitoksissa toimivien pianonsoitonopettajien tavoitteet, metodit ja alkeisoppimateriaalit sekä heidän mielipiteitään musiikkioppilaitosten kurssitutkintojärjestelmästä. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Kuusisto, Kristina 1997. Konkkis-aapisen opetukselliset perusteet. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Källman, Boris 1990. Pianoskolor och kreativitet: en undersökning om förekomsten av kreativa uppgifter i pianoskolor använda i Finland. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Lagercrantz, Lasse 1991. Pekka Paasion teoksen Kontrabassokoulu ja Franz Simandlin teoksen New method for the doublebass vertailua. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Lindholm, Herbert 1985. Flautissimo. Pedagoginen huilukansio. Kuopio: Kuopion Työkeskus.
- Lindholm, Taina 1991. Suzuki-huilukoulut materiaalina. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Louhivuori, Sini 1998. Musiikkiesteettisen ajattelun heijastuminen viulunsoitonopetukseen 1750-luvulta 1970-luvulle. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Manninen, Katariina 1991. Nuoteista soittamisen opetus suomalaisissa alkeispianokouluissa. Helsinki: Sibelius-Akatemia

- Mäkinen, Eeva 1994. Pianonsoiton alkeisopetus Thompsonin ja Aaronin pianokoulujen, Pienen pianistin ja Suomalaisen Pianokoulun mukaan. Helsinki: Sibelius-Akatemia
- Nikander-Pöllänen, Tiina 1991. Hengityksen fysiologia sekä hengitystekniikan kehittäminen huilu-pedagogisessa kirjallisuudessa. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Ollila, Arja 1997. Ajatuksia ja kokemuksia trumpetinsoiton pedagogiasta. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Piironen, Sirpa 1988. John Krell: A flute player's notebook Kincaidiana. Helsinki: Sibelius-Akatemia
- Rintamäki, Jukka 1987. Leopold Mozartin perusteellinen viulukoulu. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Sorjonen, Eija 1991. Huomioita Berta Volmerin ensimmäisestä alttoviulukoulusta. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1991. Huilunsoiton peruskurssien tutkintovaatimukset.
- Teirilä, Marjatta 1998. Puhallinsoiton fysiologia ja sen pedagogiset sovellukset. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto

LIITE 2. Nuottien ja taukojen aika-arvojen esiintyminen huilukouluissa.

	Vi spelar flöjt	Soitamme huilua	Marin huilukoulu
kokonuotti	harjoitus 95	harjoitus 67	harjoitus 50
kokotauko	harjoitus 62	harjoitus 125	-
puolinuotti	harjoitus 3	alussa	alussa
puolitauko	harjoitus 3	alussa	harjoitus 32
neljäsosanuotti	alussa	alussa	alussa
neljäsosatauko	alussa	alussa	harjoitus 32
kahdeksasosanuotti	harjoitus 45	harjoitus 12	alussa
kahdeksasosatauko	-	harjoitus 81	harjoitus 52
kuudestoistaosanuotti	-	harjoitus 109	lopussa joululaululiitteessä
kuudestoistaosatauko	-	-	joululaululiitteessä
pisteellinen puolinuotti	harjoitus 16	harjoitus 10	harjoitus 36
pisteellinen neljäsosanuotti	harjoitus 83	harjoitus 55	
pisteellinen kahdeksasosanuotti		harjoitus 146	joululaululiitteessä